

"Službeni glasnik RS", br. 116/2007, 88/2009

Na osnovu člana 112. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srbije, donosim

U K A Z

o proglašenju Zakona o Vojsci Srbije

Proglašava se Zakon o Vojsci Srbije, koji je donela Narodna skupština Republike Srbije, na Petoj sednici Drugog redovnog zasedanja u 2007. godini, 11. decembra 2007. godine.

PR broj 62
U Beogradu, 11. decembra 2007. godine

Predsednik Republike,
Boris Tadić, s.r.

Z A K O N

o Vojsci Srbije

DEO PRVI

Glava I

Osnovne odredbe

1. Sadržina zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se položaj i nadležnost Vojske Srbije, organizacija, sastav i načela delovanja Vojske Srbije, specifičnosti obavljanja vojne službe, komandovanje i rukovođenje Vojskom Srbije, činovi i zvanja u Vojsci Srbije, simboli i obeležja Vojske Srbije, vojni praznici, verska služba, odgovornost za štetu koju pričinu Vojska Srbije, demokratska i civilna kontrola, javnost rada, kancelarijsko poslovanje u Vojsci Srbije, služba u Vojsci Srbije i druga pitanja od značaja za Vojsku Srbije.

2. Položaj i nadležnost Vojske Srbije

Član 2.

Vojska Srbije je organizovana oružana snaga koja brani zemlju od oružanog ugrožavanja spolja i izvršava druge misije i zadatke, u skladu sa Ustavom, zakonom i principima međunarodnog prava koji regulišu upotrebu sile.

Predsednik Republike ili ministar odbrane, po ovlašćenju predsednika Republike može odlučiti da Vojska Srbije nadležnom državnom organu, odnosno organizaciji, organu autonomnih pokrajina i organu jedinica lokalne samouprave, na njihov zahtev, pruži pomoć radi zaštite života i bezbednosti ljudi i imovine, zaštite životne sredine ili iz drugih razloga utvrđenih zakonom.

Upotreba Vojske Srbije van granica Republike Srbije uređuje se zakonom.

3. Organizacija Vojske Srbije

Član 3.

Funkcionalnu organizaciju Vojske Srbije čine Generalštab Vojske Srbije i mirnodopske i ratne komande, jedinice i ustanove.

Generalštab Vojske Srbije je najviši stručni i štabni organizacioni deo za pripremu i upotrebu Vojske Srbije u miru i ratu.

Unutrašnje uređenje i sistematizacija formacijskih mesta u Vojsci Srbije zasnivaju se na načelima koja određuje Vlada, na predlog ministra odbrane.

Unutrašnje uređenje i sistematizacija formacijskih mesta u Vojsci Srbije uređuju se mirnodopskom i ratnom formacijom Vojske Srbije.

Organizaciju i formaciju Vojske Srbije donosi ministar odbrane, na predlog načelnika Generalštaba Vojske Srbije (u daljem tekstu: načelnik Generalštaba), u skladu sa osnovama organizacije koju utvrđuje predsednik Republike Srbije.

Pored formacijskih mesta u Vojsci Srbije, u mirnodopskoj i ratnoj formaciji Vojske Srbije se kao formacijska mesta posebno prikazuju i radna mesta u Ministarstvu odbrane i drugim državnim organima i pravnim licima na koja se upućuju na službu, odnosno na rad profesionalna vojna lica.

Član 4.

Vojska Srbije strukturno se deli na rodove i službe, rodovi i službe na vrste, a vrste na specijalnosti.

Pojedini rodovi Vojske Srbije se grupišu u vidove.

Vidovi Vojske Srbije su:

1) Kopnena vojska i

2) Vazduhoplovstvo i protivvazduhoplovna odbrana.

Predsednik Republike određuje rodove i službe, na predlog ministra odbrane.

Ministar odbrane određuje vrste i specijalnosti rodova i službi, na predlog načelnika Generalštaba Vojske Srbije.

Organizacijsko-mobilizacijske promene Vojske Srbije realizuju se u skladu sa odredbama Dugoročnog plana razvoja sistema odbrane Republike Srbije i Strategijskog pregleda odbrane.

4. Sastav Vojske Srbije

Član 5.

Vojska Srbije se sastoji od stalnog i rezervnog sastava.

Stalni sastav Vojske Srbije čine profesionalni pripadnici Vojske Srbije i vojnici na služenju vojnog roka.

Rezervni sastav Vojske Srbije čine rezervni oficiri, rezervni podoficiri i vojnici u rezervi.

Rezervni sastav Vojske Srbije deli se na aktivnu rezervu i na pasivnu rezervu.

U aktivnu rezervu mogu na osnovu ugovora koji se zaključuje na određeno vreme stupiti lica mlađa od 60 godina, osposobljena za obavljanje vojnih dužnosti.

Stupanje u aktivnu rezervu, kao i prava i obaveze lica u aktivnoj rezervi, uređuje Vlada.

Član 6.

Pripadnici Vojske Srbije su vojna lica i civilna lica na službi u Vojsci Srbije.

Službom u Vojsci Srbije smatra se vršenje vojnih i drugih dužnosti u stalnom i rezervnom sastavu Vojske Srbije.

Službom u Vojsci Srbije smatra se i vršenje vojnih i drugih dužnosti na radnim mestima u Ministarstvu odbrane i drugim državnim organima i pravnim licima na koja se na neodređeno ili određeno vreme upućuju na službu, odnosno na rad profesionalna vojna lica (u daljem tekstu: profesionalna vojna lica raspoređena van Vojske Srbije).

Službom u Vojsci Srbije smatra se i vršenje dužnosti civilnih lica na službi u Vojsci Srbije raspoređenih na radna mesta u vojnim jedinicama i vojnim ustanovama u kojima se ne obavljaju poslovi iz nadležnosti Ministarstva odbrane, a koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane.

Službom u Vojsci Srbije smatra se vršenje dužnosti profesionalnih pripadnika Vojske Srbije u multinacionalnim operacijama i drugim aktivnostima u inostranstvu u skladu sa zakonom kojim se uređuje upotreba Vojske Srbije van granica Republike Srbije.

Službu u Vojsci Srbije mogu da vrše samo državljani Republike Srbije, a izuzetno, u ratu, i lica koja nemaju državljanstvo Republike Srbije ako stupe u Vojsku Srbije kao dobrovoljci.

Službom u Vojsci Srbije, u pogledu prava i obaveza uređenih ovim zakonom, smatra se i školovanje državljanina Republike Srbije za vojne dužnosti u vojnoškolskim ustanovama i drugo stručno osposobljavanje za oficire i podoficire.

Tekst pre izmene

Član 7.

Vojna lica su profesionalna vojna lica, vojnici na služanju vojnog roka i lica u rezervnom sastavu dok se nalaze na vojnoj dužnosti u Vojsci Srbije.

Vojnim licima, u pogledu prava i obaveza uređenih ovim zakonom, smatraju se i državljani Republike Srbije - učenici i kadeti vojnoškolskih ustanova koji se školuju za vojne dužnosti i lica na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire.

Tekst pre izmene

Član 8.

Profesionalni pripadnici Vojske Srbije su profesionalna vojna lica i civilna lica na službi u Vojsci Srbije.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije je u radnom odnosu.

Poslodavac profesionalnog pripadnika Vojske Srbije je Republika Srbija.

Prava i dužnosti poslodavca profesionalnog pripadnika Vojske Srbije postavljenog, odnosno raspoređenog u Vojsci Srbije i van Vojske Srbije, u ime Republike Srbije vrši ministar odbrane, ukoliko zakonom nije drukčije određeno.

Na prava i dužnosti profesionalnih vojnih lica i vojnih službenika koji nisu uređeni ovim ili posebnim zakonom ili drugim propisom primenjuju se propisi o državnim službenicima, opšti propisi o radu i poseban kolektivni ugovor za državne organe.

Na prava i dužnosti vojnih nameštenika koji nisu uređeni ovim zakonom ili posebnim zakonom ili drugim propisom primenjuju se propisi o nameštenicima, opšti propisi o radu i poseban kolektivni ugovor za državne organe.

Član 9.

Profesionalna vojna lica su:

- 1) oficir;
- 2) podoficir;
- 3) profesionalni vojnik.

Oficir je lice visokog obrazovanja, osposobljeno za obavljanje vojnih dužnosti, koje je u radnom odnosu na neodređeno vreme, odnosno na određeno vreme.

Podoficir je lice najmanje srednjeg obrazovanja, osposobljeno za obavljanje vojnih dužnosti, koje je u radnom odnosu na neodređeno vreme, odnosno na određeno vreme.

Profesionalni vojnik je lice koje ima najmanje osnovno obrazovanje, koje je odslužilo vojni rok pod oružjem ili je na drugi način vojno obučeno i koje je u radnom odnosu na određeno vreme radi obavljanja vojnih dužnosti.

Član 10.

Civilna lica na službi u Vojsci Srbije su vojni službenici i vojni nameštenici.

Vojni službenik je lice čije se radno mesto sastoji od poslova iz nadležnosti Vojske Srbije ili s njima povezanih opštih pravnih, informatičkih, materijalno-finansijskih, računovodstvenih i administrativnih poslova.

Vojni nameštenik je lice čije se radno mesto sastoji od pratećih pomoćno-tehničkih poslova u Vojsci Srbije.

Član 11.

Odredbe ovog zakona o sastavu Vojske Srbije jednako se odnose na žene i muškarce.

5. Načela službe u Vojsci Srbije

Član 12.

Vojska Srbije vrši nadležnosti na osnovu Ustava, zakona, drugih propisa i opštih akata i međunarodnih ugovora i sporazuma koje je zaključila, odnosno kojima je pristupila Republika Srbija, u skladu sa Strategijom odbrane, Doktrinom Vojske Srbije i principima međunarodnog prava koji regulišu upotrebu sile.

Vojska Srbije je ideološki, interesno i stranački neutralna.

Unutrašnji odnosi u Vojsci Srbije se zasnivaju na načelima subordinacije i jednostarešinstva.

Član 13.

Pripadnik Vojske Srbije je u vršenju službe dužan da:

- 1) postupa u skladu sa Ustavom, zakonom i drugim propisom, prema pravilima struke, nepristrasno i stranački neutralno;
- 2) ne ističe stranačka ili druga politička obeležja i ne izražava svoja politička uverenja;
- 2a) izvršava naređenja i obaveze u vezi sa pripremom i učestvovanjem u multinacionalnim operacijama u skladu sa propisima o upotrebi Vojske Srbije van granica Republike Srbije;
- 3) izvrši naređenje, odnosno nalog pretpostavljenog u vezi sa službom, kao i naređenje, odnosno nalog koji u odsustvu pretpostavljenog izda stariji kad je neophodno da se hitno preduzmu mere za izvršavanje neodložnih i značajnih službenih zadataka, izuzev naređenja čijim bi se izvršenjem učinilo krivično delo;
- 4) ako primi naređenje čije izvršenje bi predstavljalo povredu zakona, zahteva od starešine koji je izdao takvo naređenje da ga ponovi u pisanom obliku;
- 5) odbije izvršenje ponovljenog naređenja, odnosno naloga pretpostavljenog ili starijeg čijim bi se izvršenjem učinilo krivično delo;
- 6) o izdavanju ponovljenog protivpravnog naređenja, odnosno naloga odmah obavesti lice pretpostavljeno licu koje je izdalo protivpravno naređenje, odnosno drugo nadležno lice;
- 7) postupa u skladu sa Pravilom službe Vojske Srbije i Kodeksom časti pripadnika Vojske Srbije;
- 8) čuva vojnu, službenu i državnu tajnu, za vreme službe, kao i po prestanku službe u periodu određenom zakonom kojim se uređuje zaštita tajnih podataka, osim ako na zakonom određeni način nije oslobođeno obaveze čuvanja tajne, odnosno ovlašćeno da određenom organu ili licu saopšti tajni podatak;
- 9) neposredno pretpostavljenom starešini u pisanom obliku dostavi saznanja značajna za odbranu do kojih je došao obavljanjem vojnih dužnosti ili na drugi način.

Niko ne sme vršiti uticaj na pripadnika Vojske Srbije da nešto čini ili ne čini suprotno propisima.

Zabranjeno je povlašćivanje ili uskraćivanje pripadnika Vojske Srbije u njegovim pravima ili dužnostima, posebno zbog rasne, verske, polne ili nacionalne pripadnosti, porekla ili zbog nekog drugog ličnog svojstva.

Pored prava i obaveza propisanih ovim zakonom vojnici na služenju vojnog roka i lica u rezervnom sastavu dok se nalaze na vojnoj dužnosti u Vojski Srbije imaju prava i obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuje vršenje vojne obaveze i pravilima kojima se uređuje služba u Vojski Srbije.

Pored prava i obaveza propisanih ovim zakonom državljani Republike Srbije - učenici i kadeti vojnoškolskih ustanova koji se školuju za vojne dužnosti i lica na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire imaju prava i obaveze u skladu sa propisima kojima se uređuje vojno školstvo i pravilima kojima se uređuje služba u Vojsci Srbije.

Član 14.

Vojnom licu je zabranjeno prisustvovanje skupovima političkih stranaka u uniformi i svaka politička aktivnost izuzev korišćenja aktivnog biračkog prava.

Profesionalno vojno lice, učenik i kadet vojnoškolske ustanove i lice na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire ne može biti član političke stranke.

Profesionalni pripadnici Vojske Srbije imaju pravo na sindikalno organizovanje, u skladu sa propisima Vlade.

Predmet sindikalnog udruživanja, organizovanja i sindikalnih aktivnosti ne mogu da budu odredbe i primena zakona i drugih propisa koji se odnose na: sastav, organizaciju i formaciju Vojske Srbije; operativnu i funkcionalnu sposobnost, upotrebu i popunu Vojske Srbije; pripravnost i mobilizaciju; opremljenost naoružanjem i vojnom opremom; komandovanje i rukovođenje u Vojsci Srbije i upravljanje sistemom odbrane; učešće u multinacionalnim operacijama, kao ni unutrašnji odnosi u Vojsci Srbije koji se zasnivaju na načelima subordinacije i jednostarešinstva.

Profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije nije dopušteno pravo na štrajk.

Član 14a

Profesionalnom pripadniku Vojske Srbije nije dopušteno učešće u aktivnostima udruženja kojima se ostvaruju sledeći ciljevi: reforma sistema odbrane i Vojske Srbije, usklađivanje propisa sa opšteprihvaćenim standardima i propisima Evropske unije, izgradnja strategije odbrane i Doktrine Vojske Srbije kojom se utvrđuju sastav, organizacija i formacija Vojske Srbije; operativna i funkcionalna sposobnost, upotreba i popuna Vojske Srbije; pripravnost i mobilizacija; opremljenost naoružanjem i vojnom opremom; komandovanje i rukovođenje u Vojsci Srbije i upravljanje sistemom odbrane; učešće u multinacionalnim operacijama i unutrašnji odnosi u Vojsci Srbije.

Član 15.

Prilikom stupanja na službu u Vojsci Srbije lice koje stupa na služenje vojnog roka pod oružjem i lice koje se prima u profesionalnu vojnu službu polažu zakletvu, koja glasi: "Ja (ime i prezime), zaklinjem se svojom čašću, da ću čuvati i braniti nezavisnost, suverenost i teritorijalnu celovitost Republike Srbije".

6. Specifičnosti obavljanja vojne službe

Član 16.

Pod specifičnošću obavljanja vojne službe (u daljem tekstu: specifična vojna služba) smatra se služba koju vrše profesionalna vojna lica u uslovima životne sredine neprirodne za rad čoveka i služba na naročito teškim, opasnim po život i za zdravlje štetnim radnim mestima, odnosno poslovima na kojima su profesionalna vojna lica izložena posebnim naporima i povećanim rizicima.

Propise o poslovima, radnim mestima i uslovima za ostvarivanje posebnih prava po osnovu vršenja poslova iz stava 1. ovog člana donosi ministar odbrane.

7. Komandovanje i rukovođenje Vojskom Srbije

Član 17.

Predsednik Republike:

- 1) odlučuje o upotrebi Vojske Srbije i komanduje Vojskom Srbije u miru i ratu;
- 2) utvrđuje osnove razvoja i opremanja Vojske Srbije;
- 3) utvrđuje osnove mirnodopske i ratne organizacije Vojske Srbije;
- 4) određuje rodove i službe Vojske Srbije, na predlog ministra odbrane;
- 5) uređuje sistem komandovanja u Vojsci Srbije i prati sprovođenje sistema komandovanja;
- 6) usvaja Plan upotrebe Vojske Srbije i naređuje njenu upotrebu;
- 7) donosi smernice za izgradnju operativne i funkcionalne sposobnosti Vojske Srbije, na predlog ministra odbrane;
- 8) postavlja i razrešava načelnika Generalštaba, uz mišljenje ministra odbrane;
- 9) postavlja, unapređuje i razrešava oficire na formacijska mesta za koja je propisan čin generala i odlučuje o prestanku njihove službe, na predlog ministra odbrane;
- 10) naređuje sprovođenje mera pripravnosti Vojske Srbije u slučaju ratnog ili vanrednog stanja;
- 11) naređuje mobilizaciju Vojske Srbije;
- 12) donosi osnovna pravila i druga akta koja se odnose na upotrebu Vojske Srbije;

13) donosi Pravilo službe Vojske Srbije i druga pravila kojima se uređuju unutrašnji red i odnosi u vršenju vojne službe;

14) obavlja i druge poslove komandovanja Vojskom Srbije, u skladu sa zakonom.

Član 18.

Ministar odbrane:

- 1) koordinira i sprovodi utvrđenu odbrambenu politiku i rukovodi Vojskom Srbije;
- 2) donosi formacije i sistematizacije komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije i vojnih jedinica i vojnih ustanova koje su organizaciono i funkcionalno vezane za Ministarstvo odbrane;
- 3) usvaja plan međunarodne vojne saradnje;
- 4) daje mišljenje predsedniku Republike za postavljenje i razrešenje načelnika Generalštaba;
- 5) predlaže predsedniku Republike postavljenje, unapređenje i razrešenje i prestanak službe generala i starešina na dužnosti za koje je formacijom utvrđen čin generala, uz mišljenje načelnika Generalštaba, odnosno ovlašćenog rukovodioca u Ministarstvu odbrane za profesionalna vojna lica raspoređena van Vojske Srbije;
- 6) postavlja, unapređuje i razrešava profesionalna vojna lica Vojske Srbije na formacijska mesta van Vojske Srbije i odlučuje o prestanku njihove službe, uz mišljenje načelnika Generalštaba, odnosno ovlašćenog rukovodioca u Ministarstvu odbrane za profesionalna vojna lica raspoređena van Vojske Srbije;
- 7) postavlja, unapređuje i razrešava oficire Vojske Srbije u Vojsci Srbije u činu majora, potpukovnika i pukovnika i odlučuje o prestanku njihove službe, na predlog načelnika Generalštaba;
- 8) usvaja plan razvoja i opremanja Vojske Srbije, na predlog načelnika Generalštaba;
- 9) donosi plan školovanja i usavršavanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije;
- 10) donosi propise kojima se uređuju civilno-vojni odnosi;
- 11) određuje vrste i specijalnosti rodova i službi Vojske Srbije, na predlog načelnika Generalštaba;
- 12) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Ministar odbrane može ovlastiti načelnika Generalštaba za obavljanje poslova iz stava 1. tačka 7. ovog člana, koji se odnose na postavljanje, unapređivanje, razrešavanje i odlučivanje o prestanku službe oficira Vojske Srbije u Vojsci Srbije, u činu majora i potpukovnika.

Član 19.

Načelnik Generalštaba i starešine Vojske Srbije komanduju i rukovode Vojskom Srbije u skladu sa zakonom i aktima komandovanja pretpostavljenih.

Načelnik Generalštaba:

- 1) predlaže plan razvoja i opremanja Vojske Srbije;
- 2) postavlja, unapređuje i razrešava oficire Vojske Srbije u Vojsci Srbije do čina kapetana i odlučuje o prestanku njihove službe, na predlog neposredno potčinjenih komandanata;
- 3) daje mišljenje ministru odbrane na njegov predlog za postavljenje, unapređenje i razrešenje i prestanak službe generala i starešina na dužnosti za koje je formacijom utvrđen čin generala, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) postavlja, unapređuje, i razrešava podoficire i profesionalne vojnike i raspoređuje civilna lica na službi u Vojsci Srbije i odlučuje o prestanku njihove službe;
- 5) predlaže plan popune Vojske Srbije i brojni raspored regruta u Vojsci Srbije;
- 6) donosi pravila o obuci Vojske Srbije;
- 7) donosi pravila kojima se uređuje civilno-vojna saradnja;
- 8) utvrđuje planove obuke i usavršavanja profesionalnih vojnih lica i lica u rezervnom sastavu;
- 8a) donosi Kodeks časti pripadnika Vojske Srbije;
- 9) obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Načelnik Generalštaba može ovlastiti neposredno potčinjene starešine u Vojsci Srbije za obavljanje poslova iz stava 2. tač. 2. i 4. ovog člana, a komandante jedinica i komandi za koje je propisan formacijski čin pukovnika i viši - za obavljanje poslova iz stava 2. tačka 4. ovog člana.

Za izvršavanje akata koje donosi predsednik Republike, odnosno ministar odbrane i poslova komandovanja Vojskom Srbije, kao i drugih poslova utvrđenih zakonom, načelnik Generalštaba donosi pravila, naredbe, uputstva, direktive, odluke i naređenja.

Član 20.

Prema odnosima u službi pripadnici Vojske Srbije mogu biti pretpostavljeni i potčinjeni, a prema činovima i dužnostima - stariji i mlađi.

Pretpostavljeni je lice koje na osnovu zakona ili drugog propisa komanduje, odnosno rukovodi organizacionim delom.

Stariji, u smislu ovog zakona, jeste lice koje ima viši čin, a ako su istog čina - lice na višoj dužnosti.

U Vojsci Srbije obrazuje se podoficirski kor, koga predstavljaju podoficiri Vojske Srbije posebno organizovani za podršku komandovanju i obuci, od nivoa čete do nivoa Generalštaba Vojske Srbije.

Podoficirski kor uređuje ministar odbrane, na predlog načelnika Generalštaba.

Član 21.

Dužnost starešine u Vojsci Srbije vrši vojno lice koje ima čin.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, dužnost starešine može vršiti i lice koje nema čin, s tim da to lice ima zvanje prema dužnosti koju vrši.

8. Činovi i zvanja u Vojsci Srbije

Član 22.

Činovi vojnih lica su:

- 1) za profesionalnog vojnika - razvodnik, desetar i mlađi vodnik;
- 2) za podoficira - vodnik, stariji vodnik, stariji vodnik prve klase, zastavnik i zastavnik prve klase;
- 3) za oficira - u svim rodovima i službama: potporučnik, poručnik, kapetan, major, potpukovnik, pukovnik, brigadni general, general-major, general-potpukovnik i general.

Učenici i kadeti vojnoškolskih ustanova, lica na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire, vojnici na služenju vojnog roka i lica u rezervnom sastavu mogu imati činove iz stava 1. ovog člana.

Zvanja u Vojsci Srbije propisuje ministar odbrane.

9. Simboli i obeležja Vojske Srbije

Član 23.

Vojska Srbije i njeni organizacioni delovi mogu imati grb, zastavu, oznake i druge simbole i obeležja.

Predsednik Republike pravilom uređuje postojanje, izgled i korišćenje simbola i obeležja iz stava 1. ovog člana, na predlog ministra odbrane.

Zabranjeno je isticanje i nošenje simbola i obeležja Vojske Srbije na način kojim bi se narušio ugled Vojske Srbije.

10. Vojni praznici

Član 24.

Dan Vojske Srbije, dane vidova, rodova i službi i druge vojne praznike određuje posebnim aktom predsednik Republike, na predlog ministra odbrane.

11. Verska služba

Član 25.

Radi ostvarivanja slobode veroispovesti u Vojsci Srbije organizuje se verska služba.

Član 26.

Vlada uređuje vršenje verske službe u Vojsci Srbije.

Član 27.

Međusobni odnosi Ministarstva odbrane i crkava, odnosno verskih zajednica, u vezi sa vršenjem verske službe u Vojsci Srbije, uređuju se posebnim sporazumima.

12. Odgovornost za štetu

Član 28.

Za štetu koju svojim nezakonitim ili nepravilnim radom Vojska Srbije prouzrokuje fizičkim i pravnim licima odgovara Republika Srbija.

13. Demokratska i civilna kontrola

Član 29.

Vojska Srbije je pod demokratskom i civilnom kontrolom.

Demokratska i civilna kontrola Vojske Srbije naročito obuhvata kontrolu upotrebe i razvoja Vojske Srbije, internu i eksternu kontrolu troškova za vojne potrebe, praćenje stanja i obaveštavanja javnosti o stanju priprema Vojske Srbije, obezbeđenje slobodnog pristupa informacijama od javnog značaja i utvrđivanje odgovornosti za vršenje vojnih dužnosti u skladu sa zakonom.

Demokratsku i civilnu kontrolu Vojske Srbije vrše Narodna skupština, Zaštitnik građana i drugi državni organi u skladu sa svojim nadležnostima, građani i javnost.

Propisi o zaštitniku građana koji se odnose na zaštitu i ostvarivanje prava građana, primenjuju se i na profesionalne pripadnike Vojske Srbije.

14. Javnost rada

Član 30.

Ministar odbrane uređuje način obaveštavanja javnosti o aktivnostima Vojske Srbije.

15. Kancelarijsko poslovanje

Član 31.

Kancelarijsko poslovanje u Vojsci Srbije obuhvata prijem, evidentiranje, čuvanje, razvrstavanje i arhiviranje materijala koji primi Vojska Srbije ili koji nastane u radu Vojske Srbije.

Vlada uređuje kancelarijsko poslovanje u Vojsci Srbije, na predlog ministra odbrane.

Vojska Srbije ima pečate u skladu sa propisima kojim se uređuju pečati državnih organa.

Ministar odbrane odlučuje o sadržini, obliku, veličini i broju pečata u Vojsci Srbije, o poveravanju pečata na čuvanje i upotrebu, kao i o izradi novih i o uništenju starih.

DEO DRUGI

SLUŽBA U VOJSCI SRBIJE

Glava II

Popuna Vojske Srbije

1. Osnovne odredbe

Član 32.

Državljeni Republike Srbije stupaju u Vojsku Srbije na osnovu akta ovlašćenih organa o upućivanju u Vojsku Srbije po osnovu vojne obaveze ili na osnovu akta o prijemu u vojnu službu.

Državljeni Republike Srbije stupaju u Vojsku Srbije i na osnovu akta o prijemu u vojnoškolsku ustanovu radi školovanja za vojne dužnosti, odnosno na drugo stručno osposobljavanje za oficire i podoficire.

Član 33.

Komande, jedinice i ustanove Vojske Srbije popunjavaju se ljudstvom stalnog i rezervnog sastava, materijalnim sredstvima iz ratne rezerve i materijalnim sredstvima iz popisa za potrebe Vojske Srbije, po planovima popune.

Za vreme ratnog stanja ili vanrednog stanja, Vojska Srbije se može popunjavati i dobrovoljcima.

Dobrovoljcima, u smislu stava 2. ovog člana, smatraju se lica koja ne podležu vojnoj obavezi, kao i vojni obveznici koji nemaju ratni raspored.

U pogledu prava i dužnosti, dobrovoljci se izjednačavaju s vojnim licima.

Član 34.

Ministar odbrane ili lice koje on ovlasti upućuje u Vojsku Srbije profesionalna vojna lica, raspoređena i postavljena na formacijska mesta van Vojske Srbije za čijom službom van Vojske Srbije je prestala potreba.

Član 35.

Popunu komandi, jedinica i ustanova vojnim obveznicima, prema dobijenim brojnim rasporedima vojnih obveznika i materijalnih sredstava iz popisa, priprema nadležni organ, u skladu sa utvrđenim kriterijumima i prioritetima popune.

2. Mobilizacija

Član 36.

Mobilizacijom Vojska Srbije iz mirnodopske organizacije i stanja prelazi na ratnu organizaciju i stanje pripravnosti i operativne gotovosti za izvršenje misija i zadataka.

Mobilizacija po obimu može biti opšta i delimična, a saopštava se javnim oglašavanjem i pojedinačnim pozivom.

Član 37.

Opšta mobilizacija obuhvata sve, a delimična potreban deo komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije kao i materijalna sredstva potrebna za izvršenje misija i zadataka.

Mobilizacija se sprovodi po Planu mobilizacije Vojske Srbije.

Član 38.

Delimična mobilizacija Vojske Srbije može se narediti i radi: provere spremnosti za izvršenje mobilizacije, izvođenja planiranih vežbi i kontrola organizovanja priprema za odbranu.

Mobilizaciju iz stava 1. ovog člana naređuje starešina na komandnoj dužnosti koga ovlasti Predsednik Republike.

3. Prijem u profesionalnu vojnu službu

Član 39.

Za profesionalno vojno lice može biti primljen državljanin Republike Srbije koji ispunjava sledeće opšte uslove:

- 1) da je punoletan;
- 2) da je zdravstveno sposoban za službu u Vojski Srbije;
- 3) da ima propisano obrazovanje;
- 4) da mu ranije nije prestajao radni odnos u državnom organu zbog teže povrede dužnosti iz radnog odnosa;
- 5) da nije osuđivan na kaznu zatvora od najmanje šest meseci;
- 6) da nije stariji od 30 godina ako se prima u svojstvu profesionalnog vojnika;
- 7) da nije stariji od 35 godina ako se prima u svojstvu podoficira na određeno vreme, odnosno 40 godina ako se prima u svojstvu oficira na određeno vreme;
- 8) da nije stariji od 40 godina ako se prima u svojstvu podoficira na neodređeno vreme, odnosno 45 godina ako se prima u svojstvu oficira na neodređeno vreme;
- 9) da je završio odgovarajuće vojnostručno osposobljavanje za dužnost za koju se prima, a za lice muškog pola i da je odslužilo vojni rok sa oružjem.

Profesionalna vojna lica primaju se u službu prema potrebi službe, na radna mesta propisana formacijom.

Izuzetno od odredbe stava 1. tačka 8. ovog člana, a zbog potreba službe odlukom ministra odbrane, u svojstvu podoficira na određeno vreme može se primiti i lice koje nije starije od 45 godina, odnosno u svojstvu oficira na određeno vreme lice koje nije starije od 50 godina.

Član 40.

Profesionalno vojno lice postaje se danom stupanja u službu - na osnovu akta nadležnog organa, odnosno ugovora.

Kadet vojne akademije se danom završetka školovanja prima u profesionalnu vojnu službu bez konkursa i proizvodi u čin potporučnika i od tog dana postaje oficir.

Vlada uređuje način i uslove prijema u profesionalnu vojnu službu, na predlog ministra odbrane.

Član 41.

Podoficir koji je završio vojnu akademiju sa danom završetka školovanja proizvodi se u čin potporučnika i od tog dana postaje oficir.

Podoficir koji je stekao odgovarajuće visoko obrazovanje može se proizvesti u čin potporučnika pod uslovima i na način koji propiše Vlada, na predlog ministra odbrane.

Član 42.

Državljanin Republike Srbije koji ispunjava opšte uslove za prijem u profesionalnu vojnu službu može biti primljen u službu u Vojski Srbije, radi popune komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije na određeno vreme do tri godine.

Ugovorom o radu na određeno vreme utvrđuju se čin, dužnost, mesto službovanja i trajanje službe, a mogu se uređivati i druga prava i obaveze.

Ugovor o radu na određeno vreme zaključuje se na vremenski period do tri godine i može se obnavljati, s tim da važnost poslednjeg ugovora ističe krajem godine u kojoj profesionalni vojnik navršava 40 godina života, a oficir, odnosno podoficir navršava 45 godina života.

Izuzetno od odredbe stava 3. ovog člana, a po odluci ministra odbrane, ugovor o radu na određeno vreme licima na pojedinim formacijskim mestima ili određenih specijalnosti ističe krajem godine u kojoj navršavaju 50 godina života.

Ministar odbrane, na predlog načelnika Generalštaba uređuje drugo stručno osposobljavanje za oficira i podoficira iz stava 2. ovog člana.

Član 43.

Na lica primljena u profesionalnu vojnu službu na određeno vreme ne odnose se odredbe ovog zakona o unapređivanju oficira i podoficira.

Lice kome prestane profesionalna vojna služba na određeno vreme može biti proizvedeno u čin rezervnog oficira, odnosno rezervnog podoficira koji je imalo za vreme te službe, ako je imalo povoljnu ocenu u službi.

Član 44.

U svojstvu profesionalnog vojnika, u službu u Vojsci Srbije prima se lice na određeno vreme, pod uslovom da pored opštih uslova za prijem u profesionalnu vojnu službu ispunjava i posebne uslove.

Član 45.

Na službu u Vojsci Srbije u svojstvu profesionalnog vojnog lica mogu se, nezavisno od propisanih uslova u pogledu godina života, ukoliko potrebe službe zahtevaju, bez javnog konkursa primiti civilno lice na službi u Vojsci Srbije i državni službenik i nameštenik zaposleni u Ministarstvu odbrane.

Ukoliko potrebe službe zahtevaju, na službu u Vojsci Srbije u svojstvu civilnog lica na službi u Vojsci Srbije se bez javnog konkursa može primiti profesionalno vojno lice i državni službenik i nameštenik zaposlen u Ministarstvu odbrane.

Ukoliko potrebe službe zahtevaju na službu u Ministarstvu odbrane u svojstvu državnog službenika, odnosno nameštenika može se bez konkursa primiti profesionalno vojno lice i civilno lice na službi u Vojsci Srbije.

Vlada, na predlog ministra odbrane, uređuje uslove i postupak prijema u službu lica iz st. 1. do 3. ovog člana.

4. Prevođenje u drugi rod, odnosno službu

Član 46.

Oficir, odnosno podoficir, po zahtevu ili uz pristanak, može biti preveden iz jednog roda ili službe u drugi rod ili službu ako ima stručnu spremu za rod odnosno službu u koju se prevodi i ako potrebe popune to zahtevaju.

Uslove i način prevođenja iz stava 1. ovog člana propisuje ministar odbrane.

Glava III

Posebna ovlašćenja i dužnosti vojnih lica

1. Opšte odredbe

Član 47.

Vojna lica imaju pravo da u skladu s pravilima službe nose i upotrebljavaju vatreno oružje.

U vršenju borbenih zadataka, vojna lica upotrebljavaju vatreno i drugo oružje prema pravilima o upotrebi sile.

Član 48.

Vojna lica su obavezna da nose uniformu u skladu sa pravilima službe.

Vojna uniforma, znak pripadnosti Vojsci Srbije i oznake činova odnosno zvanja uređuju se pravilom koji donosi predsednik Republike, na predlog ministra odbrane.

Zabranjeno je nošenje vojne uniforme sa znakom pripadnosti Vojsci Srbije i oznakama činova, odnosno zvanja licima koja ne vrše vojnu službu, osim po posebnom odobrenju ministra odbrane.

Član 49.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije je dužan da putovanje u inostranstvo prijavi pretpostavljenom.

Ministar odbrane uređuje uslove pod kojima profesionalni pripadnik Vojske Srbije i vojnik na služenju vojnog roka putuju u inostranstvo.

Član 50.

Vojno lice može primiti strano odlikovanje po odobrenju predsednika Republike.

Zahtev za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana dostavlja se preko Ministarstva odbrane.

Vojno lice može postati član stranog stručnog udruženja ili međunarodne organizacije, uz saglasnost ministra odbrane ili lica koje on ovlasti.

Član 51.

Profesionalna vojna lica imaju vojnu legitimaciju, kojom dokazuju identitet i svojstvo vojnog lica.

Pripadnici Vojske Srbije za vreme učešća u multinacionalnim operacijama i drugim aktivnostima u inostranstvu koriste posebne legitimacije.

Izgled, izdavanje i korišćenje isprava iz st. 1. do 2. ovog člana uređuje Vlada, na predlog ministra odbrane.

Član 52.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije može, pod uslovima utvrđenim zakonom raditi uz naknadu ili nagradu van jedinice, odnosno ustanove ili samostalno obavljati profesionalnu delatnost samo po odobrenju načelnika Generalštaba ili starešine koga on ovlasti u Vojsci Srbije, odnosno ministra odbrane ili rukovodioca organizacione jedinice koga on ovlasti u Ministarstvu odbrane.

2. Vojna policija

Član 53.

Poslove suzbijanja kriminaliteta, kontrole i održavanja vojnog reda i discipline, obezbeđenja najznačajnijih vojnih objekata, određenih lica, dokumenata i naoružanja, regulisanje i kontrolu vojnog putnog saobraćaja, protivterorističke zaštite u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije, vrši Vojna policija.

Poslove policije u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije obavljaju i ovlašćenja primenjuju ovlašćena službena lica Vojne policije osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Koja lica se smatraju ovlašćenim službenim licima Vojne policije, način primene ovlašćenja i obavljanje zadataka i poslova Vojne policije, propisuje ministar odbrane na predlog načelnika Generalštaba.

Ovlašćena službena lica Vojne policije sprovode kriminalističku obradu prema zaposlenom u Ministarstvu odbrane i pripadnicima Vojske Srbije za koga postoje osnovi sumnje da je u službi ili u vezi sa službom izvršio krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti osim ako zakonom nije drugačije određeno.

Pri obavljanju poslova iz stava 4. ovog člana ovlašćena službena lica Vojne policije u postupanju prema zaposlenima u Ministarstvu odbrane i pripadnicima Vojske Srbije imaju obaveze i ovlašćenja u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak, zakonom kojim se uređuje policija i propisima donetim na osnovu tog zakona.

Vojna policija može se angažovati u pružanju pomoći organima unutrašnjih poslova (policije) u miru i vanrednom stanju na osnovu zahteva nadležnog organa po odobrenju ministra odbrane.

Vojna policija može primeniti službena ovlašćenja i prema civilima u sledećim slučajevima:

- 1) kada primenjuje ovlašćenja prema licima u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije koja su se zatekla sa njima pri izvršenju krivičnog dela;
- 2) ako ih u rejonu vojnih objekata, rasporeda vojnih jedinica ili u njima zatekne u vršenju prestupa ili krivičnog dela;
- 3) kada obavlja poslove obezbeđenja vojnih objekata, određenih ličnosti, naoružanja i regulisanja i kontrole vojnog putnog saobraćaja;
- 4) kada pruža pomoć Policiji na javnim mestima;
- 5) u uslovima vanrednog i ratnog stanja.

U slučajevima definisanim u stavu 7. tač. 1. i 2. ovog člana ili u slučaju potrebe zadržavanja civilnog lica, Vojna policija će odmah izvestiti najbliži organ Policije i s potrebnom dokumentacijom im predati zatečena ili zadržana lica na dalji postupak.

Ovlašćena službena lica Vojne policije imaju posebnu službenu legitimaciju i značku.

Vlada uređuje ovlašćenja ovlašćenih službenih lica Vojne policije, kao i izgled, izdavanje, korišćenje i uništavanje posebne službene legitimacije i značke ovlašćenih službenih lica Vojne policije, na predlog ministra odbrane.

Član 53a

Unutrašnju kontrolu rada Vojne policije u pogledu zakonitosti primene policijskih ovlašćenja vrši posebna organizaciona jedinica koja se obrazuje u sastavu Uprave Vojne policije.

Vojnopolicijskog inspektora kao starešinu organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana postavlja i razrešava ministar odbrane, na predlog načelnika Generalštaba.

Član 53b

Pripadnici Vojne policije su dužni da vojnopolicijskom inspektoru omoguće da izvrši kontrolu i da mu u tome pruže potrebnu stručnu pomoć.

U vršenju kontrole, vojnopolicijski inspektor ima ovlašćenje da:

- 1) ostvari uvid u spise, dokumentaciju i zbirke podataka koje u skladu sa svojim nadležnostima pribavlja, sačinjava ili izdaje Vojna policija;
- 2) uzme izjave od pripadnika Vojne policije, oštećenih lica i svedoka;
- 3) od Vojne policije i njenih pripadnika zahteva dostavljanje drugih podataka i informacija iz njihove nadležnosti koji su potrebni u vršenju unutrašnje kontrole;
- 4) ostvari uvid u službene prostorije koje Vojna policija koristi u svom radu;

5) zahteva atest i tehničke i druge podatke o tehničkim sredstvima koja koristi Vojna policija i zahteva dokaze o osposobljenosti pripadnika Vojne policije za upotrebu tehničkih i drugih sredstava koja koristi u svom radu.

U vršenju kontrole, vojnopolicijski inspektor ne može se mešati u tok pojedinih akcija Vojne policije ili na drugi način ometati rad ili ugroziti poverljivost vojnopolicijske akcije.

Dokumentaciju koja ima oznaku poverljivosti vojnopolicijski inspektor, odnosno lice koje on ovlasti može pregledati u prisustvu odgovornog lica koje je utvrdilo stepen poverljivosti dokumenta, odnosno lica koje je ono ovlastilo.

U obavljanju poslova iz stava 1. ovog člana, vojnopolicijski inspektor neposredno je odgovoran ministru odbrane.

Vojnopolicijski inspektor redovno izveštava ministra odbrane o utvrđenim nalazima.

U vršenju kontrole rada Vojne policije, vojnopolicijski inspektor preduzima potrebne radnje, utvrđuje činjenično stanje i prikuplja dokaze.

Član 53v

Način, postupak i ovlašćenja za vršenje unutrašnje kontrole rada Vojne policije i postupanje po pritužbama na rad Vojne policije bliže uređuje ministar odbrane, u skladu sa propisima o unutrašnjoj kontroli propisanoj za vojnopolicijska ovlašćenja.

Glava IV

Unapređivanje vojnih lica

1. Unapređivanje vojnika, učenika i kadeta vojnoškolskih ustanova i lica na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire

Član 54.

U vojnički čin može se unaprediti vojnik na služenju vojnog roka, odnosno vojnik u rezervi ako se oceni da sa uspehom može vršiti odgovarajuće dužnosti vojnih starešina.

Način unapređivanja u činove vojnika, učenika i kadeta vojnoškolskih ustanova i lica na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire uređuje ministar odbrane.

2. Unapređivanje oficira i podoficira

Član 55.

Za unapređenje u viši čin oficir odnosno podoficir treba da ispunjava sledeće opšte uslove:

- 1) da je postavljen na formacijsko mesto višeg čina;
- 2) da za poslednji period ocenjivanja pre unapređenja ima povoljnu ocenu;
- 3) da za poslednje dve godine pre unapređenja nije bezuslovno kažnjen za krivično delo kaznom zatvora najmanje tri meseca;
- 4) da se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, ni postupak pred vojnim disciplinskim sudom.

Pokretanje krivičnog postupka za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti čini smetnju za unapređenje kad je doneto rešenje o sprovođenju istrage ili je podignut optužni predlog ili optužnica bez sprovođenja istrage, a pokretanje postupka pred vojnim disciplinskim sudom - kad je stupio na snagu optužni predlog vojnodisciplinskog tužioca.

Smatraće se da nije postojala smetnja za unapređenje u viši čin iz stava 2. ovog člana ako u ponovljenom postupku ili po zahtevu za zaštitu zakonitosti postupak bude obustavljen, ako bude doneta oslobađajuća presuda, ako optužba bude odbijena ili odbačena ili ako bude izrečena blaža kazna od kazne iz stava 1. tačka 3. ovog člana, odnosno smatraće se da nije postojala smetnja iz st. 1. i 3. ovog člana, ako postupak bude obustavljen, ako bude doneta oslobađajuća presuda ili ako optužba bude odbijena.

Oficir koji nema završenu vojnu akademiju, odnosno koji nema odgovarajuće visoko obrazovanje, a zatekao se u službi na dan stupanja na snagu ovog zakona, može napredovati do čina kapetana.

Član 56.

Oficir koji ispunjava opšte uslove može se unaprediti u neposredno viši čin, ako je u činu koji ima proveo najmanje:

- 1) tri godine u činu potporučnika ako školovanje traje četiri godine, dve godine u činu potporučnika ako školovanje traje pet godina i jednu godinu u činu potporučnika ako školovanje traje šest godina;
- 2) tri godine u činu poručnika;
- 3) četiri godine u činu kapetana;
- 4) četiri godine u činu majora;
- 5) četiri godine u činu potpukovnika;

6) četiri godine u činu pukovnika;

7) tri godine u činovima generala.

Član 57.

Podoficir koji ispunjava opšte uslove za unapređenje može se unaprediti u viši čin kad u činu koji ima provede najmanje četiri godine.

Član 58.

Radi postavljenja oficira na formacijska mesta višeg čina i unapređenja u viši čin utvrđuju se liste kandidata.

Predsednik Republike, ministar odbrane i načelnik Generalštaba mogu osnovati savetodavna tela radi obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana.

Član 59.

Predsednik Republike može, na predlog ministra odbrane, profesionalnom vojnom licu za vreme obavljanja dužnosti u multinacionalnim operacijama i drugim aktivnostima u inostranstvu odrediti privremeni neposredno viši čin za vreme obavljanja te dužnosti.

Za vreme obavljanja dužnosti iz stava 1. ovoga člana, profesionalno vojno lice ostvaruje sva prava čina koji mu je privremeno određen.

Profesionalno vojno lice posle prestanka dužnosti u multinacionalnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, ostvaruje prava u skladu s odredbama ovoga zakona i svojim činom.

Član 60.

Profesionalno vojno lice koje je u disciplinskom postupku vraćeno u prethodni čin stiče pravo na unapređenje u viši čin kad po pravnosnažnosti odluke kojom je vraćen u prethodni čin ponovo ispuni ovim zakonom propisane uslove za unapređenje u viši čin.

3. Vanredno unapređivanje

Član 61.

Predsednik Republike, ministar odbrane i načelnik Generalštaba mogu, na osnovu nadležnosti iz člana 17, 18, odnosno 19. ovog zakona, vanredno unaprediti profesionalna vojna lica.

4. Unapređivanje oficira i podoficira u rezervi

Član 62.

Oficiri u rezervi i podoficiri u rezervi proizvode se i unapređuju prema potrebi popune Vojske Srbije, na način i pod uslovima koje propisuje ministar odbrane.

5. Unapređivanje za vreme ratnog stanja

Član 63.

Unapređivanje vojnih lica za vreme ratnog stanja vrši se prema sposobnosti za komandovanje, za ispoljenu hrabrost i za ratne zasluge, kao i prema potrebama popune u ratu.

6. Bliže uređivanje uslova i načina unapređivanja vojnih lica

Član 64.

Uslove i način unapređenja vojnih lica uređuje Vlada, na predlog ministra odbrane.

Glava V

Ocenjivanje i priznanja

Član 65.

Vojna lica se ocenjuju radi utvrđivanja uspeha u službi, odlučivanja o unapređenju, podsticanja na stručno usavršavanje i veće zalaganje u službi.

Vlada uređuje ocenjivanje iz stava 1. ovog člana, na predlog ministra odbrane.

Član 66.

Vojnim licima, komandama, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije mogu se dodeljivati odlikovanja, plakete, značke i druga priznanja za postignuti uspeh u službi.

Ministar odbrane, u okviru svojih nadležnosti, uređuje vrste priznanja i nenovčanih nagrada pripadnicima Vojske Srbije, organizacionim delovima Vojske Srbije i drugim subjektima za ostvarene rezultate i doprinose u ostvarivanju nadležnosti Vojske Srbije, kriterijume za njihovu dodelu i način njihovog pribavljanja i dodele.

Glava VI

Stanja u službi profesionalnih vojnih lica

1. Vrste stanja u službi

Član 67.

Oficir odnosno podoficir može u toku službe biti:

- 1) na dužnosti;
- 2) na pripravničkom stažu;
- 3) na školovanju;
- 4) na lečenju, odnosno bolovanju;
- 5) na raspolaganju;
- 6) udaljen od dužnosti.

Oficir u radnom odnosu na određeno vreme, podoficir u radnom odnosu na određeno vreme i profesionalni vojnik u toku službe može biti na dužnosti koja je ugovorena, udaljen od dužnosti ili na lečenju, odnosno bolovanju najkasnije do isteka ugovorenog roka.

2. Postavljenje na dužnost

Član 68.

Oficir, odnosno podoficir postavlja se na formacijsko mesto prema potrebama službe.

Oficir, odnosno podoficir postavljen na formacijsko mesto van Vojske Srbije ima sva prava i obaveze oficira, odnosno podoficira postavljenog u Vojsci Srbije, ako zakonom nije drukčije određeno.

Član 69.

Na formacijska mesta određena za oficire u radnom odnosu na neodređeno vreme i na formacijska mesta određena za podoficire u radnom odnosu na neodređeno vreme ne mogu se postavljati oficiri i podoficiri u radnom odnosu na određeno vreme.

Pod formacijskim mestima podrazumevaju se i radna mesta određena odgovarajućim aktima o sistematizaciji radnih mesta, na koja se postavljaju oficiri u radnom odnosu

na neodređeno vreme i podoficiri u radnom odnosu na neodređeno vreme, raspoređeni van Vojske Srbije.

Čin i položajna grupa za radna mesta na koja se postavljaju oficiri i podoficiri iz stava 2. ovog člana određuju se prema kriterijumima za utvrđivanje formacija organizacionih delova Vojske Srbije.

Oficir, odnosno podoficir iz st. 1. i 2. ovog člana, po pravilu, postavlja se na formacijsko mesto roda odnosno službe kojoj pripada, prema vrsti i stepenu stručne sprema koju ima - na formacijsko mesto svog čina ili višeg čina.

Oficir, odnosno podoficir iz st. 1. i 2. ovog člana može se izuzetno, bez svog pristanka a po potrebi službe, postaviti na formacijsko mesto neposredno nižeg čina uz zadržavanje prava svog čina i položaja.

Oficir, odnosno podoficir iz st. 1. i 2. ovog člana može se postaviti na dužnost u okviru drugog roda ili službe samo uz svoj pristanak.

Član 70.

Za postavljenje na dužnosti po ratnoj formaciji, odredbe člana 69. ovog zakona primenjuju se i na rezervne oficire i rezervne podoficire.

Član 71.

Profesionalnom vojnom licu koje je privremeno sprečeno da vrši dužnost može se odrediti zastupnik, u skladu sa potrebama službe.

Zastupnik se može privremeno odrediti i na upražnjeno mesto.

Lice može biti određeno za zastupnika, ukoliko ispunjava uslove za postavljenje na tu dužnost.

Zastupnik može da zastupa najviše jedno lice iz stava 1. ovog člana, pored svoje redovne dužnosti.

Zastupanje može trajati najduže godinu dana.

Pretpostavljeni ne može zastupati potčinjenog.

Član 72.

Oficir, odnosno podoficir može se u toku službe premeštati.

Pod premeštajem podrazumeva se promena mesta službovanja zbog postavljenja na novu dužnost.

U toku profesionalne vojne službe oficir, odnosno podoficir može se premeštati najviše pet puta, ne uzimajući u obzir premeštaj zbog organizacijsko-mobilizacijskih promena u razmeštaju komandi, jedinica i ustanova Vojske Srbije.

Izuzetno oficir, odnosno podoficir može se premeštati i više od pet puta ako na to pristane.

Profesionalno vojno lice može biti po potrebi službe privremeno upućeno u drugu komandu, jedinicu ili ustanovu Vojske Srbije radi izvršenja određenih zadataka.

Privremeno upućivanje profesionalnog vojnog lica po potrebi službe u drugu komandu, jedinicu ili ustanovu Vojske Srbije može trajati najduže godinu dana u toku tri godine.

Član 72a

Profesionalnom vojnom licu ministar odbrane može odobriti rad u strukturama međunarodne organizacije ili regionalne inicijative na osnovu konkursa, u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom zaključenim sa tom međunarodnom organizacijom ili regionalnom inicijativom.

Profesionalnom vojnom licu može se odobriti rad iz stava 1. ovog člana u neprekidnom trajanju do četiri godine.

Profesionalno vojno lice po prestanku rada iz st. 1. i 2. ovog člana, u roku od dve godine ne može biti angažovano na radu u toj međunarodnoj organizaciji ili regionalnoj inicijativi, osim u posebnim slučajevima koje propisuje ministar odbrane.

Za vreme rada iz stava 1. ovog člana, profesionalno vojno lice na službi je u Vojski Srbije.

3. Pripravnički staž

Član 73.

Lica primljena u vojnu službu, koja nisu završila vojnu akademiju, a radi sticanja prakse potrebne za samostalno vršenje dužnosti mogu se uputiti na pripravnički staž.

Za vreme pripravničkog staža, lice iz stava 1. ovog člana ima prava svog čina i napreduje pod uslovima propisanim ovim zakonom kao lice koje je postavljeno na dužnost.

Ministar odbrane uređuje trajanje pripravničkog staža, obučavanje za vreme pripravničkog staža i način polaganja pripravničkog ispita.

4. Upućivanje na školovanje

Član 74.

Oficir, odnosno podoficir upućen na školovanje ili usavršavanje koje traje najmanje jednu školsku godinu razrešava se od dužnosti.

Licu iz stava 1. ovog člana vreme provedeno na školovanju ili usavršavanju priznaje se kao vreme provedeno u službi u Vojsci Srbije i za to vreme ima prava svog čina i napreduje, pod uslovima propisanim ovim zakonom, kao lice koje je postavljeno na dužnost sa koje je upućeno na školovanje.

5. Lečenje i bolovanje

Član 75.

Profesionalno vojno lice koje zbog bolesti ne može vršiti dužnost duže od šest meseci, razrešava se od dužnosti i ima status lica na lečenju i bolovanju.

Razrešava se od dužnosti i ima status lica na lečenju i bolovanju i profesionalno vojno lice koje je sprečeno da vrši dužnost zbog trudnoće, porodijskog odsustva, ili nege bolesnog člana porodice, po odredbama opštih propisa.

Profesionalno vojno lice iz st. 1. i 2. ovog člana zadržava prava sa osnova njegovog čina i položaja.

Pretpostavljeni starešina na položaju komandanta bataljona i njemu ravan ili viši starešina dužan je da uputi na ocenu sposobnosti za službu u Vojsci Srbije lice koje se nalazilo na lečenju, odnosno bolovanju šest meseci ukupno za poslednje dve godine.

6. Stavljanje na raspolaganje

Član 76.

Oficir, odnosno podoficir stavlja se na raspolaganje:

- 1) ako posle ukidanja formacijskog mesta na koje je bio postavljen ne može biti postavljen na drugu dužnost;
- 2) ako po prestanku razloga zbog kojih je stavljen u stanje u službi na lečenju i bolovanju ili zbog kojih je udaljen od dužnosti ne može biti postavljen na drugu dužnost;
- 3) ako nadležni organ zdravstvene službe oceni da je nesposoban za dužnost koju obavlja, a ne može biti postavljen na drugu dužnost;

- 4) ako je odlukom nadležnog organa profesionalnom vojnom licu raspoređenom van Vojske Srbije prestala služba, odnosno rad van Vojske Srbije zbog prestanka potrebe za tom službom, odnosno za tim radom, a ne može biti postavljeno na drugu dužnost.

Za vreme u kojem je na raspolaganju, oficir odnosno podoficir dužan je da vrši poslove koje mu odredi pretpostavljeni, a koji odgovaraju njegovom činu i zdravstvenoj sposobnosti.

Oficir, odnosno podoficir može biti na raspolaganju najduže šest meseci i za to vreme zadržava prava svog čina i položaja, osim prava na napredovanje.

Oficiru i podoficiru vreme provedeno na raspolaganju ne računa se u vreme potrebno za unapređenje.

7. Udaljenje od dužnosti

Član 77.

Profesionalno vojno lice udaljava se od dužnosti:

- 1) dok se nalazi u pritvoru;
- 2) za vreme izdržavanja kazne zatvora.

Profesionalno vojno lice može biti udaljeno od dužnosti ako je zatečeno u vršenju teže povrede vojne discipline ili ako je protiv njega pokrenut krivični postupak ili postupak zbog disciplinskog prestupa, a krivično delo, odnosno disciplinski prestup je takve prirode da bi bilo štetno po interes službe da takvo lice i dalje ostane na dužnosti.

Lice koje je udaljeno od dužnosti po odredbi stava 2. ovog člana može biti raspoređeno na rad u komandu, jedinicu, odnosno ustanovu Vojske Srbije u kojoj je na službi ili u drugu komandu, jedinicu, odnosno ustanovu Vojske Srbije u mestu službovanja, a izuzetno i van mesta službovanja.

Član 78.

Profesionalno vojno lice može biti udaljeno od dužnosti samo dok postoje razlozi zbog kojih je donet akt o njegovom udaljenju od dužnosti.

Po prestanku tih razloga, nadležni starešina odlučuje o stanju u službi lica koje je bilo udaljeno od dužnosti.

Vreme za koje je profesionalno vojno lice udaljeno od dužnosti ne računa se za napredovanje u službi.

Smatra se da profesionalno vojno lice nije bilo udaljeno od dužnosti ako: ne bude pokrenut disciplinski postupak zbog teže povrede vojne discipline u čijem izvršenju je zatečeno; krivični, odnosno disciplinski postupak bude obustavljen ili ako

pravosnažnom odlukom suda bude oslobođeno od optužbe ili optužba bude odbačena ili odbijena; u ponovljenom postupku ili u postupku po zahtevu za zaštitu zakonitosti bude oslobođeno od optužbe, ili mu u disciplinskom postupku ne bude izrečena disciplinska kazna.

8. Bliže uređivanje stanja u službi

Član 79.

Vlada, na predlog ministra odbrane, uređuje način i uslove postavljanja profesionalnih vojnih lica na dužnosti, premeštaj i regulisanje drugih stanja u službi utvrđenih ovim zakonom za vreme mira, kao i raspoređivanje profesionalnih vojnih lica na odgovarajuće dužnosti i način rešavanja drugih pitanja koja proizlaze iz odnosa u službi tih lica za vreme ratnog stanja.

Glava VII

Obaveza služenja u Vojsci Srbije po završenom školovanju, odnosno usavršavanju

Član 80.

Državljanin Republike Srbije koji se na osnovu ugovora zaključenog sa Ministarstvom odbrane školovao za vršenje vojnih dužnosti dužan je da po završenom školovanju, odnosno usavršavanju stupi u službu u Vojsci Srbije i ostane u toj službi dvostruko vreme trajanja školovanja, odnosno stipendiranja.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije koji je upućen na redovno školovanje, usavršavanje ili specijalizaciju dužan je da po završetku školovanja, usavršavanja ili specijalizacije ostane na službi u Vojsci Srbije dvostruko vreme trajanja školovanja, usavršavanja ili specijalizacije, a ako je školovanje, usavršavanje ili specijalizaciju završio u inostranstvu - trostruko vreme trajanja školovanja, usavršavanja ili specijalizacije.

Profesionalni pripadnik Vojske Srbije koji je obučen za učešće u multinacionalnim operacijama dužan je da učestvuje u tim operacijama u skladu sa zakonom.

Ministar odbrane ili lice koje on ovlasti zaključuje ugovor o školovanju, stipendiranju, specijalizaciji, odnosno usavršavanju sa licem iz st. 1. i 2. ovog člana.

Ministar odbrane ili lice koje on ovlasti sa licem iz stava 3. ovog člana zaključuje ugovor o obuci i pravima i obavezama na osnovu završene obuke za učešće u multinacionalnim operacijama, u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje učešće u multinacionalnim operacijama.

U slučaju neizvršavanja ugovornih obaveza krivicom lica upućenog na školovanje, specijalizaciju, odnosno usavršavanje, to lice je dužno da jednokratno vrati sve

stvarne troškove školovanja, specijalizacije, odnosno usavršavanja koji su isplaćeni iz sredstava budžeta.

Ministar odbrane propisuje bliže uslove i način stipendiranja za potrebe Vojske Srbije i postupak utvrđivanja i povraćaja troškova školovanja, stipendiranja, specijalizacije, odnosno usavršavanja.

Glava VIII

Plate i druga novčana primanja vojnih lica

1. Plate i druga novčana primanja profesionalnih vojnih lica

Član 81.

Profesionalno vojno lice prima platu za dane odnosno časove svoga rada.

Plata profesionalnog vojnog lica utvrđuje se množenjem koeficijenta sa osnovicom za obračun plate.

U platu se uračunavaju porezi i doprinosi koji se plaćaju iz plate.

Član 82.

Koeficijent plate profesionalnog vojnog lica utvrđuje se u odnosu na položaj, čin, posebne uslove službe, specifičnu vojnu službu, odgovornost, složenost posla i druge uslove službe u Vojsci Srbije, saglasno potrebama operativne sposobnosti.

Član 83.

Zbog posebnih uslova pod kojima vrši službu u Vojsci Srbije, a naročito zbog učešća na vežbama, logorovanjima, manevrima i uzbunama, rada dužeg od punog radnog vremena, vršenja službe dežurstva i drugih oblika unutrašnje službe, nemogućnosti izbora radnog mesta i mesta službovanja, premeštaja, vršenja službe u svim uslovima, kao i zbog drugih vanrednih situacija prouzrokovanih potrebama operativne sposobnosti, profesionalnom vojnom licu utvrđuje se koeficijent za obračun plate koji je od 20% do 50% veći od koeficijenta koji se utvrđuje na osnovu položaja i čina, a u okviru sredstava za plate obezbeđenih u budžetu Republike Srbije namenjenom za finansiranje odbrane.

Pod radom dužim od punog radnog vremena iz stava 1. ovog člana smatra se rad u slučaju preduzimanja mera pripravnosti, rad u slučaju uzbune u jedinici, odnosno ustanovi, za vreme vojnih vežbi, za vreme borbe protiv elementarnih nepogoda, za vreme dežurstva ili slične dužnosti u komandi, jedinici ili ustanovi Vojske Srbije i u prilikama koje zahtevaju da se produži započeti rad čije bi obustavljanje ili prekidanje imalo štetne posledice za operativnu sposobnost komande, jedinice,

odnosno ustanove ili bi nanelo znatnu materijalnu štetu ili ugrozilo život i zdravlje vojnih lica i drugih građana.

Profesionalnom vojnom licu, uz saglasnost Vlade, pod uslovima iz stava 1. ovog člana može se utvrditi koeficijent veći od 50% od koeficijenta koji se utvrđuje na osnovu položaja i čina.

Na prava i obaveze profesionalnih vojnih lica proistekle iz posebnih uslova službe u Vojsci Srbije ne primenjuju se odredbe opštih radno-pravnih propisa o uvećanoj zaradi.

Član 84.

Plata profesionalnog vojnog lica uvećava se za 0,4% za svaku navršenu, odnosno punu godinu rada ostvarenu u radnom odnosu.

Član 85.

Za časove noćnog rada, rada u dane praznika koji su zakonom određeni kao neradni dani i rada dužeg od punog radnog vremena, osim rada dužeg od punog radnog vremena iz člana 83. ovog zakona, profesionalnom vojnom licu uvećava se plata.

Profesionalnom vojnom licu pripada naknada plate za vreme godišnjeg odmora, u dane odsustvovanja sa rada na dan praznika koji je zakonom određen kao neradni dan, dane odsustva propisane ovim zakonom, školovanja odnosno drugog stručnog osposobljavanja i usavršavanja, privremene sprečenosti za rad zbog profesionalne bolesti ili povrede na službi i drugim slučajevima propisanim ovim zakonom, u iznosu kao da je radilo.

Profesionalnom vojnom licu za vreme privremene sprečenosti za rad zbog bolesti ili povrede, na raspolaganju i stanju u službi - lečenju i bolovanju, osim ako je to lečenje i bolovanje prouzrokovano profesionalnom bolešću ili povredom na radu pripada naknada plate u visini koju utvrdi ministar odbrane.

Član 86.

Vojnom licu može se za naročite rezultate postignute u službi dodeliti novčana nagrada.

Profesionalnom vojnom licu za svakih 10 godina neprekidne efektivne službe u Vojsci Srbije može se dodeliti jubilara nagrada.

Član 87.

Profesionalnom vojnom licu protiv koga se vodi krivični postupak, dok se nalazi u pritvoru, pripada naknada plate u iznosu jedne četvrtine, a ako izdržava porodicu jedne trećine plate koja bi mu pripadala da nije u pritvoru.

Licu iz stava 1. ovog člana vraća se obustavljeni deo plate u revalorizovanom iznosu prema iznosima koji se primenjuju na dan isplate, ako pravnosnažnom odlukom krivični postupak bude obustavljen, ako pravnosnažnom presudom bude oslobođeno optužbe, ako optužba bude odbijena ili odbačena ili ako u ponovljenom postupku ili po zahtevu za zaštitu zakonitosti bude oslobođeno optužbe.

Profesionalnom vojnom licu ne pripada naknada plate ako je pravnosnažnom odlukom osuđeno na безусловnu kaznu zatvora.

Profesionalnom vojnom licu udaljenom od dužnosti, dok traje udaljenje pripada naknada plate u visini koju utvrdi ministar odbrane.

Član 88.

Profesionalnom vojnom licu kome prestane služba u Vojsci Srbije zbog sticanja prava na penziju u skladu sa zakonom, pripada otpremnina u visini petostrukog iznosa bruto plate koja bi mu pripadala u poslednjem mesecu pre prestanka službe.

Oficiru u radnom odnosu na određeno vreme, podoficiru u radnom odnosu na određeno vreme i profesionalnom vojniku kome prestane služba u Vojsci Srbije istekom ugovorenog roka, zbog toga što je oglašen nesposobnim za dužnost za koju je primljen na određeno vreme ili ako mu služba u Vojsci Srbije prestane zbog ukidanja formacijskog mesta, pripada otpremnina u visini do trostrukog iznosa bruto zarade koja bi mu pripadala u poslednjem mesecu pre prestanka službe, zavisno od vremena provedenog u službi na određeno vreme.

Član 89.

Profesionalnom vojnom licu pripada pomoć u slučaju bolesti, odnosno bolesti ili smrti člana porodice, u skladu sa propisima o socijalnom osiguranju profesionalnih pripadnika Vojske Srbije.

Pravo na pomoć iz stava 1. ovog člana pripada i članu porodice profesionalnog vojnog lica u slučaju smrti profesionalnog vojnog lica.

Ministar odbrane uređuje uslove, vrste pomoći i način njihovog ostvarivanja.

Član 90.

Profesionalnom vojnom licu raspoređenom van Vojske Srbije pripada plata, odnosno naknada plate po odredbama ovog zakona.

Profesionalnom vojnom licu koje je upućeno na službu u diplomatsko-konzularno predstavništvo u inostranstvo, plata i druge naknade utvrđuju se po propisima koji se primenjuju na zaposlene u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inostranstvu, s tim što razvrstavanje prema činu, dužnosti, zadacima i poslovima koje obavljaju, propisuje Vlada posebnim propisom.

Profesionalnom vojnom licu kome je ministar odbrane odobrio rad u strukturama međunarodne organizacije ili regionalne inicijative, na osnovu konkursa ili ponuda tih

organizacija ili inicijativa, pripadaju plata i druge naknade iz stava 2. ovog člana ukoliko nisu uređeni ugovorom zaključenim sa međunarodnom organizacijom ili regionalnom inicijativom.

Osnov za plaćanje poreza i doprinosa po osnovu plate profesionalnog vojnog lica iz stava 2. ovog člana predstavlja plata koju bi ostvarilo prema činu i stažu koji ima i prema formacijskom mestu na kojem se nalazilo pre upućivanja u inostranstvo.

Osnov za plaćanje poreza i doprinosa po osnovu plate profesionalnog vojnog lica iz stava 3. ovog člana predstavlja plata koju bi ostvarilo prema činu i stažu koji ima i prema formacijskom mestu na kojem se nalazilo pre odlaska na rad u inostranstvo, ukoliko mu osnov za plaćanje poreza i doprinosa nije uređen ugovorom zaključenim sa međunarodnom organizacijom ili regionalnom inicijativom.

2. Novčana primanja vojnika, učenika i kadeta vojnoškolskih ustanova i lica na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire

Član 91.

Vojniku na služenju vojnog roka, učeniku i kadetu vojnoškolske ustanove i licu na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire pripadaju novčana primanja koja odredi ministar odbrane.

3. Naknada putnih i drugih troškova u Vojsci Srbije

Član 92.

Profesionalnom vojnom licu pripadaju naknade troškova za službeno putovanje, za rad na terenu, dolazak na posao i odlazak sa posla, prilikom vršenja službenih poslova i drugih materijalnih troškova kojima je izloženo u toku vršenja službe.

Oficiru i podoficiru pripadaju: naknada troškova zbog odvojenog života od porodice, naknada dela troškova za zakup stana, naknada troškova prilikom prijema u službu u Vojsci Srbije, naknada selidbenih i drugih troškova kojima je izložen u vezi sa vršenjem službe, nemogućnošću izbora mesta službovanja i premeštajima.

Oficiru u radnom odnosu na određeno vreme i podoficiru u radnom odnosu na određeno vreme pripada naknada dela troškova za zakup stana.

Član 93.

Profesionalnom vojnom licu koje je izloženo troškovima u vezi sa vršenjem službe u inostranstvu pripada naknada tih troškova, pod uslovima i u visini koje propiše ministar odbrane.

4. Posebna primanja profesionalnih vojnih lica

Član 94.

Profesionalnom vojnom licu pripada:

- 1) pravo na besplatnu službenu i svečanu uniformu, odnosno pravo na nabavku tih uniformi po regresiranim cenama,
- 2) pravo na organizovanu, besplatnu ili subvencionisanu, odnosno specijalnu ishranu za vreme obavljanja specifične vojne službe usled koje je izloženo posebnim fizičkim naporima, u slučajevima kad postoji obaveza da se radi duže od punog radnog vremena i za vreme dežurstva,
- 3) pravo na besplatan odmor posle povratka iz multinacionalne operacije u objektima predviđenim za odmor i rekreaciju.

5. Bliže uređivanje plata i drugih primanja profesionalnih vojnih lica

Član 95.

Vlada utvrđuje osnovicu za obračun plata profesionalnih vojnih lica, s tim što ona ne može biti niža od 75% od prosečne mesečne zarade po zaposlenom u privredi Republike Srbije isplaćene u mesecu koji prethodi mesecu u kojem se utvrđuje osnovica, prema poslednjem konačno objavljenom podatku organa nadležnog za poslove statistike.

Ukoliko odobrena sredstva u budžetu namenjena za plate ne omogućavaju utvrđivanje osnovice prema stavu 1. ovog člana, Vlada može utvrditi nižu osnovicu za obračun plata profesionalnih vojnih lica u skladu sa odobrenim sredstvima.

Ministar odbrane, uz saglasnost Vlade, propisuje: koeficijente za obračun plate; uslove i merila za uvećanje i umanjenje plate, naknade plate, rokove za isplatu, naknadu troškova u vezi sa vršenjem službe u inostranstvu i visinu stipendije za školovanje u inostranstvu; otpremninu za lica kojima je prestala služba na određeno vreme; novčane nagrade i pomoć i uslove, način ostvarivanja i visinu naknada putnih i drugih troškova i drugih primanja u Vojsci Srbije.

Glava IX

Radno vreme, odmori i odsustva vojnih lica

1. Radno vreme

Član 96.

Puno radno vreme profesionalnog vojnog lica iznosi 40 časova nedeljno.

Član 97.

Profesionalno vojno lice koje radi na mestu pod posebnim uslovima čije se štetno dejstvo na zdravlje i sposobnost za vojnu službu ne može u potpunosti otkloniti zaštitnim merama, ima pravo na radno vreme kraće od 40 časova nedeljno.

Pripadnicima Vojske Srbije koji rade na formacijskim mestima na kojima se služba obavlja pod otežanim uslovima ili na poslovima u Vojsci Srbije na kojima primenom zaštitnih mera lice nije moguće u potpunosti zaštititi od štetnih uticaja, radno vreme se skraćuje srazmerno štetnom uticaju uslova rada na njihovo zdravlje i sposobnost za službu.

Posebnim uslovima rada smatraju se: naročito težak i naporan rad; rad pod povećanim ili smanjenim atmosferskim pritiskom; rad u vodi ili vlazi; rad izložen jonizujućim zračenjima; rad u atmosferi zagađenoj otrovnim gasovima, otrovnom prašinom i slično; rad sa nagrizajućim materijama; rad letaćkog osoblja; rad padobranaca; rad ronilaca; rad na uklanjanju i uništavanju neeksplozivnih ubojnih sredstava; rad na sprečavanju i lečenju tuberkuloze; rad na lečenju duševnih bolesnika; rad u patološko-anatomskim prosekturama.

Skraćenje radnog vremena ne može iznositi više od 10 časova nedeljno.

Profesionalno vojno lice koje ima radno vreme, u smislu stava 1. ovog člana, ima sva prava kao da radi sa punim radnim vremenom.

Član 98.

Profesionalno vojno lice je dužno da radi duže od punog radnog vremena kad potrebe službe to zahtevaju.

Prekovremeni rad ne može da traje duže od osam časova nedeljno niti duže od četiri časa dnevno.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, profesionalno vojno lice je dužno da radi i duže u slučajevima: naređenih mera pripravnosti; vanrednog i ratnog stanja; za vreme vežbovnih aktivnosti; za vreme službe dežurstva; u prilikama koje zahtevaju da se produži započeti rad čije bi obustavljanje ili prekidanje imalo štetne posledice za operativnu sposobnost komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije, ili bi nanelo

znatnu materijalnu štetu ili ugrozilo život i zdravlje vojnih lica i drugih građana i pri realizaciji aktivnosti, u skladu sa prihvaćenim međunarodnim obavezama Republike Srbije, o čemu odluku donosi nadležni starešina operativnog nivoa komandovanja, odnosno pomoćnik ministra odbrane za lica iz svog sastava.

Član 99.

Radno vreme između 22 časa i šest časova narednog dana smatra se noćnim radnim vremenom, a služba u to vreme - službom noću.

U komandama, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije u kojima se služba vrši u smenama, vojna lica jedne smene mogu vršiti službu noću neprekidno najduže jednu nedelju.

Za službu noću ne može se odrediti vojno lice kome bi, prema nalazu vojne lekarske komisije, služba noću mogla da pogorša zdravstveno stanje.

Član 100.

Radna nedelja traje pet radnih dana, a radni dan traje osam časova.

Nedeljno radno vreme može se rasporediti na dnevno vreme tako da se uvede manje od pet radnih dana u nedelji ukoliko organizacija posla i potrebe službe to zahtevaju.

Ako priroda posla ili organizacija rada iziskuju, u komandama, jedinicama i ustanovama Vojske Srbije radno vreme se može rasporediti tako da u određenom periodu u toku godine iznosi više od 40 časova nedeljno, a u ostalom delu tog perioda - kraće od punog radnog vremena, s tim da ukupno radno vreme u tom periodu u proseku ne bude duže od 40 časova nedeljno, pri čemu se mora obezbediti ostvarenje dnevnog i nedelnog odmora po odredbama ovog zakona.

Član 101.

Raspored nedelnog i dnevnog radnog vremena profesionalnih vojnih lica u Vojski Srbije prema uslovima rada i prirodi posla organizacionog dela Vojske Srbije propisuje načelnik Generalštaba ili starešina koga on ovlasti.

Profesionalna vojna lica raspoređena van Vojske Srbije imaju raspored nedelnog i dnevnog radnog vremena propisan za organ, odnosno pravno lice u kojem su raspoređena.

2. Odmori i odsustva

Član 102.

Profesionalno vojno lice koje radi puno radno vreme ima pravo na odmor u toku dnevnog rada u trajanju od 30 minuta, a koje radi duže od punog radnog vremena, a najmanje 10 časova, ima pravo na odmor u toku rada u trajanju od 45 minuta.

Odmor u toku dnevnog rada ne može da se koristi na početku i na kraju radnog vremena.

Vreme odmora iz stava 1. ovog člana uračunava se u radno vreme.

Član 103.

Profesionalno vojno lice ima pravo na odmor između dva uzastopna radna dana u trajanju od najmanje 12 časova neprekidno i na nedeljni odmor od najmanje 24 časa neprekidno.

Član 104.

Profesionalno vojno lice ima pravo na godišnji odmor za navršene, odnosno pune godine rada ostvarene u radnom odnosu, i to:

- 1) do 10 godina - 25 radnih dana;
- 2) od 10 do 20 godina - 27 radnih dana;
- 3) preko 20 godina - 30 radnih dana.

Pravo na godišnji odmor u trajanju od 35 radnih dana, bez obzira na navršene, odnosno pune godine rada ostvarene u radnom odnosu, pripada:

- 1) invalidu sa 50 % i većim procentom nesposobnosti za rad;
- 2) licu koje obavlja specifičnu vojnu službu.

Pri utvrđivanju dužine godišnjeg odmora, radna nedelja računa se kao pet radnih dana.

Godišnji odmor se može koristiti u dva dela.

Profesionalno vojno lice ima pravo na dvanaestinu godišnjeg odmora (srazmeran deo) za mesec dana rada u kalendarskoj godini, ako u kalendarskoj godini u kojoj je primljeno u službu i u kalendarskoj godini u kojoj mu prestaje služba nema šest meseci neprekidnog rada.

Član 105.

Ako je korišćenje godišnjeg odmora, odnosno njegovog dela započeto krajem kalendarske godine, nastavlja se bez prekida i u narednoj godini.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, profesionalno vojno lice koje godišnji odmor nije koristilo zbog potrebe službe ili iz drugih opravdanih razloga, može ga koristiti i u narednoj kalendarskoj godini, ali najdocnije do 30. juna te godine.

Načelnik Generalštaba ili starešina koga on ovlasti može profesionalnom vojnom licu raspoređenom u Vojski Srbije, zbog potreba službe, obustaviti davanje ili prekinuti korišćenje godišnjeg odmora i odsustva uz naknadu štete.

Rukovodilac organa, odnosno pravnog lica ili lica koje on ovlasti može profesionalnom vojnom licu raspoređenom van Vojske Srbije, zbog potreba službe, obustaviti davanje ili prekinuti korišćenje godišnjeg odmora i odsustva uz naknadu štete.

Profesionalnom vojnom licu koje zbog potreba službe nije iskoristilo godišnji odmor, pripada naknada za neiskorišćeni godišnji odmor u visini plate i drugih ličnih primanja koja bi mu pripadala da je koristilo godišnji odmor.

Član 106.

Profesionalno vojno lice ima pravo na plaćeno odsustvo u trajanju do sedam radnih dana u toku kalendarske godine zbog privatnih poslova (prilikom sklapanja braka, prilikom porođaja supruge, smrti ili teže bolesti člana uže porodice, zaštite i otklanjanja štetnih posledica u domaćinstvu prouzrokovanih elementarnom nepogodom, selidbe sopstvenog domaćinstva i u drugim opravdanim slučajevima).

Odsustvo iz stava 1. ovog člana može se odobriti više puta, s tim što se vreme provedeno na tom odsustvu u trajanju preko sedam dana može odobriti, samo zbog porođaja supruge ili smrti člana uže porodice.

Član 107.

Profesionalnom vojnom licu može se odobriti neplaćeno odsustvo do 30 dana u jednoj kalendarskoj godini.

Profesionalno vojno lice koje u vršenju službe obavlja naročito teške i za zdravlje štetne poslove i licu koje vrši specifičnu vojnu službu, pripada godišnje do 30 radnih dana plaćenog odsustva za oporavak.

Profesionalno vojno lice za naročito zalaganje i uspeh u službi može se nagraditi odsustvom do 10 radnih dana u jednoj kalendarskoj godini.

Profesionalnom vojnom licu, koje se po planu školovanja uz rad školuje ili usavršava može se odobriti plaćeno odsustvo do 20 radnih dana u toku školovanja, odnosno usavršavanja.

Profesionalnom vojnom licu za svaki slučaj dobrovoljnog davanja krvi pripada pravo na dva dana plaćenog odsustva, izuzimajući dan davanja krvi.

Član 108.

Profesionalno vojno lice u slučaju premeštaja ima pravo na plaćeno odsustvo do sedam radnih dana za preseljenje i smeštaj u novo mesto službovanja, a ako preseljava porodicu sa kojom živi u zajedničkom domaćinstvu - do 10 radnih dana.

Lice iz stava 1. ovog člana koje živi odvojeno od porodice ima pravo na plaćeno odsustvo radi posećivanja porodice u trajanju od pet radnih dana za svaka tri meseca provedena odvojeno od porodice.

Pravo iz stava 2. ovog člana pripada i profesionalnom vojnom licu koje je po potrebi službe privremeno upućeno u drugu komandu, jedinicu ili ustanovu Vojske Srbije van mesta službovanja radi izvršenja određenih zadataka, a živi odvojeno od porodice.

Član 109.

Odredbe čl. 96. do 108. ovog zakona ne primenjuju se za vreme ratnog stanja.

Vlada bliže uređuje radno vreme, odmore i odsustva vojnih lica, na predlog ministra odbrane.

Glava X

Prestanak profesionalne vojne službe

1. Razlozi za prestanak profesionalne vojne službe

Član 110.

Oficiru, odnosno podoficiru prestaje služba u Vojsci Srbije:

- 1) ako mu prestane državljanstvo Republike Srbije;
- 2) ako se na osnovu konačne ocene i mišljenja nadležnog organa zdravstvene službe utvrdi da je trajno nesposoban za službu u Vojsci Srbije;
- 3) ako neopravdano izostane sa službe pet radnih dana neprekidno ili sedam radnih dana sa prekidima u toku 12 meseci;
- 4) ako je dva puta uzastopno nepovoljno ocenjen;
- 5) ako izgubi čin ili je izvršnom presudom vojnog disciplinskog suda osuđen na disciplinsku kaznu gubitak službe;

- 6) na njegov zahtev;
- 7) ako se utvrdi da je prilikom prijema u službu dao neistinite podatke koji su od značaja za prijem;
- 8) ako se posle lečenja od bolesti zavisnosti ponovo utvrdi upotreba psihoaktivnih supstanci;
- 9) po sili zakona kada navršši 40 godina penzijskog staža i:
 - (1) 53 godine života - podoficir i oficir do čina potpukovnika;
 - (2) 54 godine života - oficir čina pukovnika;
 - (3) 55 godina života - oficir čina brigadnog generala;
 - (4) 56 godina života - oficir čina general-majora;
 - (5) 57 godina života - oficir čina general-potpukovnika;
 - (6) 58 godina života - oficir čina generala;
- 10) njegovom smrću.

Izuzetno od odredbe stava 1. tačka 9. ovog člana, oficiru, odnosno podoficiru uz njegovu saglasnost može se produžiti služba u Vojsci Srbije do dve godine.

Oficiru, odnosno podoficiru prestaje služba po potrebi službe kad na raspolaganju provede šest meseci ako je ispunio uslove za penziju ili ako mu se obezbedi zaposlenje na neodređeno vreme u svojstvu civilnog lica na službi u Vojsci Srbije, odnosno državnog službenika ili nameštenika.

Oficiru, odnosno podoficiru prestaje služba po potrebi službe kad na raspolaganju provede šest meseci i ako nije ispunio uslove za penziju, ako mu se obezbedi pravo na jednokratnu novčanu naknadu u visini od 24 mesečne bruto-plate koju bi ostvario u poslednjem mesecu pre prestanka službe.

Licu iz stava 4. ovog člana pripadaju i druga prava koja po propisima o zapošljavanju ostvaruju lica kojima je radni odnos prestao kao višku zaposlenih.

Profesionalna vojna služba prestaje i oficiru, odnosno podoficiru koji je upućen na pripravnički staž ako do isteka pripravničkog staža ne položi pripravnički ispit uz obavezu da nadoknadi troškove školovanja, odnosno stipendiranja, u skladu sa ovim zakonom.

Član 111.

Oficir, odnosno podoficir kome služba prestaje zbog potrebe službe može se uputiti na prekvalifikaciju za civilna zanimanja ili poslove.

Prekvalifikacija se organizuje na nivou stepena stručne spreme lica koje se upućuje ili u nižem stepenu stručne spreme ako to prihvati lice koje se upućuje.

Član 112.

Oficiru u radnom odnosu na određeno vreme, podoficiru u radnom odnosu na određeno vreme i profesionalnom vojniku služba u Vojsci Srbije prestaje istekom ugovorenog roka.

Licu iz stava 1. ovog člana služba prestaje i pre isteka ugovorenog roka:

- 1) ako je na osnovu konačne ocene i mišljenja nadležnog organa zdravstvene službe utvrđeno da je trajno nesposobno za službu u Vojsci Srbije ili da je nesposobno za dužnost za koju je primljeno u službu na određeno vreme;
- 2) ako neopravdano izostane sa službe pet radnih dana neprekidno ili sedam radnih dana sa prekidima u toku 12 meseci;
- 3) ako je dva puta uzastopno nepovoljno ocenjeno;
- 4) ako se utvrdi da je prilikom prijema u službu dao neistinite podatke koji su od značaja za prijem;
- 5) ako izgubi čin ili je izvršnom presudom vojnog disciplinskog suda osuđen na disciplinsku kaznu gubitak službe;
- 6) u slučaju organizacionih promena ili ukidanja komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije u kojoj je na službi na određeno vreme;
- 7) ako se posle lečenja od bolesti zavisnosti ponovo utvrdi upotreba psihoaktivnih supstanci;
- 8) njegovom smrću;
- 9) u drugim slučajevima predviđenim ugovorom o prijemu.

Licu iz stava 1. ovog člana služba u Vojsci Srbije može prestati i po sporazumu.

Član 113.

Ako u slučaju prestanka službe u Vojsci Srbije na osnovu člana 110. stav 1. tačka 5. i člana 112. stav 2. tačka 5. ovog zakona u ponovljenom postupku ili po zahtevu za zaštitu zakonitosti postupak bude obustavljen, ili ako lice bude oslobođeno od optužbe, ili ako optužba bude odbijena ili odbačena, ili ako bude izrečena kazna blaža od kazne gubitka čina, smatraće se da služba nije ni prestala.

2. Postupak za prestanak profesionalne vojne službe

Član 114.

Postupak za prestanak službe prema odredbama čl. 110. i 112. ovog zakona, osim prestanka službe na zahtev po službenoj dužnosti pokreće starešina komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije na položaju komandanta bataljona ili lice istog ili višeg ranga.

Član 115.

Zdravstvena sposobnost ocenjuje se na zahtev profesionalnog vojnog lica ili njegovog pretpostavljenog starešine na položaju komandanta bataljona ili njemu ravnog ili višeg položaja.

Pretpostavljeni starešina iz stava 1. ovog člana dužan je da uputi na ocenu sposobnosti za službu u Vojsci Srbije lice koje se neprekidno nalazilo u stanju u službi na lečenju i bolovanju šest meseci ili sa prekidima 12 meseci ukupno za poslednje dve godine.

Član 116.

Predlog za prestanak službe po odredbama člana 110. stav 1. tačka 1. i tač. 3. do 8. i člana 112. stav 2. tač. 2. do 4. i tač. 6, 7. i 9. ovog zakona dostavlja se starešini nadležnom za donošenje akta o prestanku službe, u roku od osam dana od dana kad je nastao razlog za prestanak službe.

Predlog za prestanak službe po odredbama člana 110. stav 1. tačka 2. i člana 112. stav 2. tačka 1. ovog zakona dostavlja se starešini nadležnom za donošenje akta o prestanku službe, u roku od 15 dana od dana kad je nastao razlog za prestanak službe.

Predlog za prestanak službe po odredbama člana 110. stav 1. tačka 9. i st. 2. i 3. i člana 112. stav 1. ovog zakona dostavlja se starešini nadležnom za donošenje akta o prestanku službe najkasnije 30 dana pre nastupanja razloga za prestanak službe.

Nadležni starešina je dužan da odluči o predlogu za prestanak službe u roku od 30 dana od dana prijema predloga.

Akt o prestanku službe na zahtev profesionalnog vojnog lica mora biti donet u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva.

Član 117.

Profesionalnom vojnom licu služba u Vojsci Srbije prestaje razrešenjem, na osnovu akta o prestanku profesionalne vojne službe.

Lice za koje je donet akt o prestanku službe a nalazi se na dužnosti razrešava se od službe danom predaje dužnosti, a lice koje se ne nalazi na dužnosti - danom kada akt o prestanku službe postane konačan.

Rok za razrešenje od službe ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja konačnog akta o prestanku profesionalne vojne službe, i u tom roku se mora izvršiti predaja dužnosti.

Za lice kome služba prestaje iz razloga predviđenih u članu 110. stav 1. tačka 5. i članu 112. stav 2. tačka 5. ovog zakona, akt o prestanku službe donosi nadležni starešina odmah po prijemu presude, a služba se računa do dana kada je presuda postala izvršna.

Za lice kome je prestala služba zbog neopravdanog izostanka sa službe ili gubitka čina ne donosi se akt o predaji dužnosti.

Za umrlo lice ne donosi se akt o prestanku službe i predaji dužnosti.

Član 118.

Licu kojem je služba prestala po osnovu člana 110. stav 1. tačka 3. i člana 112. stav 2. tačka 2. ovog zakona, služba u Vojsci Srbije računa se do dana izostanka iz službe.

Profesionalnom vojnom licu, osim licu iz stava 1. ovog člana, služba u Vojsci Srbije računa se do dana predaje dužnosti, odnosno do dana smrti.

3. Prestanak profesionalne vojne službe za vreme ratnog stanja

Član 119.

Odredbe čl. 110. do 118. ovog zakona ne primenjuju se za vreme ratnog stanja.

Vlada uređuje prestanak službe profesionalnog vojnog lica za vreme ratnog stanja, na predlog ministra odbrane.

Glava XI

Služba civilnih lica na službi u Vojsci Srbije

1. Prijem u službu

Član 120.

Prijem civilnih lica na službi u Vojsci Srbije vrši se:

- 1) javnim konkursom;
- 2) bez javnog konkursa.

Javni konkurs raspisuje Ministarstvo odbrane u "Službenom glasniku Republike Srbije" i nekom od dnevnih javnih glasila koje izlazi u celoj Republici Srbiji, a oglas se dostavlja i organizaciji nadležnoj za zapošljavanje.

Civilna lica na službi u Vojsci Srbije primaju se u službu bez javnog konkursa, prijemom iz drugog državnog organa, kao stipendisti i u drugim slučajevima, pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 121.

Ministar odbrane, na predlog načelnika Generalštaba, određuje formacijska mesta na koja se bez javnog konkursa može primiti civilno lice na službi u Vojsci Srbije.

Vlada, na predlog ministra odbrane, uređuje postupak prijema civilnih lica na službi u Vojsci Srbije bez javnog konkursa.

Član 122.

Prijem civilnih lica na službu u Vojsci Srbije na određeno vreme vrši se:

- 1) kad se privremeno poveća obim rada, ali ne duže od 12 meseci;
- 2) kad treba zameniti privremeno odsutno lice;
- 3) radi obuke pripravnika dok traje pripravnički staž;
- 4) radi specijalizacije i stažiranja zdravstvenog radnika do završetka specijalizacije, odnosno stažiranja utvrđenih programom na osnovu zakona.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije primljenom u službu na određeno vreme prestaje služba danom okončanja posla, istekom određenog roka ili danom povratka privremeno odsutnog lica na čije radno mesto je civilno lice na službi u Vojsci Srbije primljeno u službu na određeno vreme.

Služba na određeno vreme ne može da preraste u službu na neodređeno vreme, izuzev pripravniku kad položi pripravnički ispit, ako je prilikom prijema u službu bilo predviđeno da se pripravnik polaganjem pripravničkog ispita prima u službu na neodređeno vreme.

Član 123.

Civilna lica na službi u Vojsci Srbije koja imaju IV, odnosno VI ili VII stepen stručne sprema, moraju da imaju položene posebne državne stručne ispite za rad u Vojsci Srbije, osim lica koja su primljena u službu na određeno vreme.

Posebni stručni ispiti sastoje se od opšteg i posebnog dela.

Lica sa položenim pravosudnim ispitom nemaju obavezu polaganja posebnog državnog stručnog ispita za rad u Vojsci Srbije, a lica sa položenim državnim ispitom nemaju obavezu polaganja opšteg dela posebnog stručnog ispita.

Ministar odbrane propisuje programe, način i rokove polaganja posebnih državnih stručnih ispita za rad u Vojsci Srbije.

2. Probni rad

Član 124.

Civilna lica na službi u Vojsci Srbije podležu probnom radu, u skladu sa propisima o državnim službenicima i nameštenicima.

3. Specifični uslovi prijema

Član 125.

Pri izboru za prijem u službu u svojstvu civilnog lica na službi u Vojsci Srbije, prvenstvo pod jednakim uslovima ima supružnik, odnosno član porodice poginulog profesionalnog pripadnika Vojske Srbije, poginulog ili umrlog od posledica povreda zadobijenih u vršenju službe u Vojsci Srbije i supružnik profesionalnog pripadnika Vojske Srbije premeštenog iz jednog u drugo mesto službovanja.

4. Raspoređivanje

Član 126.

Civilno lice na službi u Vojsci Srbije stiče prava i preuzima obaveze iz službe u Vojsci Srbije danom stupanja na rad.

Lice iz stava 1. ovog člana raspoređuje se na formacijsko mesto radi čije popune je primljeno u službu.

Lice iz stava 2. ovog člana može u toku rada da bude raspoređeno na svako odgovarajuće formacijsko mesto, ako to zahtevaju potrebe službe.

Pod uslovima iz stava 3. ovog člana, civilno lice na službi u Vojsci Srbije može se rasporediti i van mesta u kojem radi, ako na to pristane.

5. Plate, naknade i druga primanja

Član 127.

Vlada utvrđuje osnovicu za obračun plata civilnih lica na službi u Vojsci Srbije, saglasno odredbama člana 95. stav 1. ovog zakona.

Ministar odbrane, uz saglasnost Vlade, uređuje položaje, odnosno zvanja civilnih lica na službi u Vojsci Srbije, koeficijente i kriterijume za njihovo ocenjivanje i napredovanje; dodatke na platu; naknade plate; rokove za isplatu; novčane nagrade i pomoć; naknadu putnih i drugih troškova i druga primanja.

Uslovi iz stava 2. ovog člana uređuju se saglasno odredbama ovog zakona koje se odnose na plate, naknade i druga primanja profesionalnih vojnih lica.

6. Prestanak službe u Vojsci Srbije

Član 128.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije služba prestaje na osnovu pisanog sporazuma između tog lica i poslodavca.

Član 129.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije prestaje služba bez njegove saglasnosti:

- 1) ako na probnom radu ne postigne odgovarajuće rezultate;
- 2) ako odbije da radi na radnom mestu na koje je raspoređeno, odnosno privremeno upućeno;
- 3) ako je utvrđeno da nema sposobnosti za obavljanje poslova radnog mesta na koje je raspoređeno, a ne prihvati raspoređivanje na drugo radno mesto ili ako takvog radnog mesta nema;
- 4) ako je dva puta uzastopno nepovoljno ocenjeno;
- 5) ako je neopravdano izostalo sa posla pet radnih dana uzastopno ili sedam radnih dana sa prekidima u toku 12 meseci;

- 6) ako se ne vrati na rad u roku od 15 dana od prestanka razloga za mirovanje radnog odnosa;
- 7) ako mu je izrečena disciplinska kazna prestanka službe;
- 8) ako se posle lečenja od bolesti zavisnosti ponovo utvrdi upotreba psihoaktivnih supstanci;
- 9) ako se ukida radno mesto na koje je raspoređeno ili se smanjuje broj izvršilaca na jednom radnom mestu;
- 10) ako je pri zasnivanju radnog odnosa prećutalo ili dalo neistinite podatke, značajne za obavljanje poslova radi kojih je primljeno u službu;
- 11) ako ne položi stručni ispit.

Služba prestaje kad rešenje o prestanku službe postane konačno.

Član 130.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije čije se radno mesto ukida ili se smanjuje broj izvršilaca na jednom radnom mestu prestaje služba uz pravo na jednokratnu otpremninu u visini od 12 bruto-plata, koje bi ostvario u poslednjem mesecu pre prestanka službe.

Licu iz stava 1. ovog člana pripadaju i druga prava koja po propisima o zapošljavanju ostvaruju lica kojima je radni odnos prestao kao višku zaposlenih.

Član 131.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije služba prestaje po sili zakona:

- 1) ako je na način propisan zakonom utvrđeno da je izgubilo radnu sposobnost - danom dostavljanja pravosnažnog rešenja o utvrđivanju gubitka radne sposobnosti;
- 2) kad navršši 65 godina života ako ima najmanje 15 godina staža osiguranja;
- 3) ako mu je po pravosnažnoj odluci suda ili drugog organa zabranjeno da obavlja poslove svog radnog mesta, a ne može mu se obezbediti drugo radno mesto - danom dostavljanja pravosnažne odluke;
- 4) ako je pravosnažno osuđeno na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest meseci;
- 5) ako mu je izrečena mera bezbednosti ili zaštitna mera u trajanju dužem od šest meseci i zbog toga mora da bude odsutno sa rada - danom početka primene te mere;
- 6) njegovom smrću.

Član 132.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije radni odnos može prestati po potrebi službe ako je ispunilo uslove za penziju, propisane zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Član 133.

Civilno lice na službi u Vojsci Srbije kome služba prestaje bez njegove saglasnosti ili po potrebi službe, izuzev lica koje ostvaruje pravo na penziju i lica iz člana 129. tač. 1, 3, 4, 5, 7. i 8. ovog zakona, ima dužnost i pravo da ostane na radu 30 dana (otkazni rok).

7. Posebne odredbe

Član 134.

Na vojne službenike i vojne nameštenike primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na profesionalna vojna lica, i to:

- 1) o specifičnosti obavljanja vojne službe (član 16);
- 2) o nošenju i upotrebi vatrenog oružja (član 47);
- 3) o prijemu stranog odlikovanja i članstvu u stranom stručnom udruženju ili međunarodnoj organizaciji (član 50);
- 4) o privremenom upućivanju po potrebi službe u drugu jedinicu, odnosno ustanovu Vojske Srbije radi izvršenja određenih zadataka, osim za lica čiji delokrug zahteva da se poslovi radnog mesta obavljaju van sedišta jedinice, odnosno ustanove Vojske Srbije - terenski rad (član 72. st. 5. i 6);
- 5) o radu u strukturama međunarodne organizacije ili regionalne inicijative (član 72a);
- 6) o usavršavanju, specijalizaciji i prekvalifikaciji (član 74);
- 7) o udaljenju od dužnosti (čl. 77. i 78);
- 8) o stipendiji za vreme školovanja ili usavršavanja u inostranstvu i plati i drugim primanjima za vreme službe u inostranstvu (član 80. i član 90. st. 2. i 3);
- 9) o naknadi putnih i drugih troškova (čl. 92. i 93);
- 10) o radnom vremenu, odmorima i odsustvima (čl. 96. do 107);
- 11) o prestanku službe u Vojsci Srbije po zahtevu (član 110. stav 1. tačka 6);
- 12) o zaštitnim merama (čl. 179. do 184).

Glava XII

Nadležnost za rešavanje o odnosima u službi i za donošenje drugih akata

Član 135.

Predsednik Republike, pored nadležnosti iz člana 17. ovog zakona:

- 1) proizvodi oficire i rezervne oficire;
- 2) rešava o stanjima u službi generala.

Član 136.

Ministar odbrane, pored poslova iz člana 18. ovog zakona, odnosno lice koje on ovlasti:

- 1) rešava o prijemu u službu profesionalnih pripadnika Vojske Srbije;
- 2) rešava o stanjima u službi oficira u činu majora, potpukovnika i pukovnika;
- 3) rešava o odnosima u službi profesionalnih vojnih lica raspoređenih van Vojske Srbije.

Ministar odbrane određuje lica koja rešavaju o upravnim stvarima profesionalnih pripadnika Vojske Srbije raspoređenih van Vojske Srbije, u smislu odredaba čl. 141. i 142. ovog zakona.

Član 137.

Načelnik Generalštaba pored poslova iz člana 19. ovog zakona, odnosno starešine komandi, jedinica ili ustanova Vojske Srbije koje on odredi:

- 1) rešava o stanjima u službi podoficira i oficira do čina kapetana, u Vojsci Srbije;
- 2) proizvodi u početni čin podoficira;
- 3) rešava o postavljenju, određivanju plate, prestanku službe u Vojsci Srbije i drugim odnosima u službi civilnih lica na službi u Vojsci Srbije.

Član 138.

Akt o razrešenju od dužnosti profesionalnog pripadnika Vojske Srbije za koga je donet akt o prestanku službe donosi pretpostavljeni starešina na položaju komandanta bataljona ili njemu ravan ili viši starešina.

Član 139.

Akta o prijemu u službu, unapređenju, premeštaju i prestanku službe, kao i akta kojima se rešava o stanjima u službi oficira i podoficira upravna su akta.

Žalba profesionalnog pripadnika Vojske Srbije protiv akata o premeštaju, postavljenju, stavljanju na raspolaganje i udaljenju od dužnosti ne zadržava njihovo izvršenje.

Protiv akata iz stava 1. ovog člana može se voditi upravni spor.

Član 140.

Akta o odnosima u službi vojnih lica i civilnih lica u Vojski Srbije koja sadrže poverljive podatke saopštavaju se tim licima uz potpis.

Dan saopštenja smatra se danom dostavljanja u smislu propisa kojima se uređuje upravni postupak.

Član 141.

Ako zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona nije određena nadležnost drugog lica, za rešavanje o upravnim stvarima u prvom stepenu stvarno je nadležan starešina komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije na položaju komandanta bataljona ili starešina njemu ravnog ili višeg položaja.

O žalbi protiv rešenja starešine iz stava 1. ovog člana rešava starešina komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije, neposredno pretpostavljen starešini koji je doneo prvostepeno rešenje.

Član 142.

Za donošenje rešenja u upravnom postupku mesno je nadležan starešina komande, jedinice ili ustanove u kojoj se lice o čijem se pravu, odnosno obavezi rešava nalazi u službi, a za lica kojima je prestala služba, starešina komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije u kojoj se lice nalazilo na dan prestanka službe, odnosno sledbenik komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije koja je prestala da postoji.

Ako se rešava o pravu, odnosno obavezi starešine komande, jedinice ili ustanove iz stava 1. ovog člana ili ako taj starešina po zakonu treba da bude izuzet od rešavanja

iz drugih razloga, za donošenje rešenja mesno je nadležan starešina komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije koji mu je neposredno pretpostavljen.

Glava XIII

Odgovornost pripadnika Vojske Srbije

1. Opšte odredbe o odgovornosti pripadnika Vojske Srbije

Član 143.

Pripadnici Vojske Srbije odgovaraju za krivična dela, privredne prestupe i prekršaje po opštim propisima.

Odgovornost za krivično delo, privredni prestup i prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost ako delo koje je predmet krivičnog postupka, postupka za utvrđivanje odgovornosti za privredni prestup ili prekršajnog postupka, predstavlja i povredu dužnosti iz službe.

Disciplinski postupak vodi se bez obzira na tok krivičnog postupka, postupka za utvrđivanje odgovornosti za privredni prestup ili prekršajnog postupka.

Za krivično delo protiv Vojske Srbije za koje je propisana kazna zatvora do tri godine, protiv vojnog lica može se voditi disciplinski postupak i umesto krivične sankcije može mu se izreći disciplinska kazna, odnosno disciplinska mera utvrđena ovim zakonom, ako je delo dobilo naročito lak vid i ako to zahtevaju interesi službe, u skladu sa odredbama Krivičnog zakonika.

Član 144.

Za vreme ratnog stanja protiv pripadnika Vojske Srbije bez odobrenja predsednika Republike ili ministra odbrane, po ovlašćenju predsednika Republike ne može se voditi postupak za utvrđivanje odgovornosti za privredni prestup i prekršajni postupak.

2. Disciplinska odgovornost

Član 145.

Pripadnik Vojske Srbije je disciplinski odgovoran za povrede dužnosti iz službe.

Povrede dužnosti iz službe mogu biti lakše - disciplinske greške i teže - disciplinski prestupi.

Član 146.

Za povredu dužnosti iz službe odgovoran je pripadnik Vojske Srbije dok je u službi.

Za povredu dužnosti iz službe odgovorno je i lice kome je prestala služba u Vojsci Srbije, ako je disciplinski postupak protiv njega pokrenut dok je bilo u službi.

Lice ili telo nadležno za vođenje disciplinskog postupka obustaviće disciplinski postupak protiv lica kome je prestala služba u Vojsci Srbije, a protiv koga je disciplinski postupak pokrenut dok je bilo u službi, ako nađe da je vođenje disciplinskog postupka nemoguće ili neceleshodno.

Smatra se da je lice u rezervnom sastavu na vojnoj dužnosti u Vojsci Srbije od trenutka stupanja u komandu, jedinicu ili ustanovu Vojske Srbije, ako se javlja neposredno, odnosno od trenutka javljanja u mestu prikupljanja, odnosno na zbornom mestu označenom u opštem ili pojedinačnom pozivu ili ratnom rasporedu, do otpuštanja iz komande, jedinice ili ustanove Vojske Srbije.

Član 147.

Prilikom utvrđivanja disciplinske odgovornosti pripadnika Vojske Srbije shodno se primenjuju načela, odnosno pravila materijalnog krivičnog prava koja nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona i prirodom disciplinske odgovornosti.

Član 148.

Disciplinske greške su:

- 1) učestalo zakašnjavanje ili raniji odlazak s dužnosti ili iz službe;
- 2) neopravdan izostanak s dužnosti ili iz službe jedan radni dan;
- 3) neopravdano neobaveštavanje neposredno pretpostavljenog o razlozima sprečenosti za dolazak na dužnost, odnosno u službu u roku od 24 sata od vremena predviđenog za dolazak;
- 4) povreda propisa o nošenju vojne uniforme, odnosno druge propisane odeće, vojničkom, odnosno drugom propisanom izgledu i ličnoj higijeni;
- 5) dolazak na dužnost u stanju alkoholisanosti ili dovođenje sebe u toku dužnosti u stanje alkoholisanosti;
- 6) nepristojno ponašanje prema saradnicima, podređenima i nadređenima;
- 7) povreda pravila o pozdravljanju, obraćanju, predstavljanju i javljanju;
- 8) prikrivanje ili neprijavlivanje lakše povrede dužnosti iz službe, odnosno iz radnog odnosa;
- 9) drugi postupak suprotan pravilima vršenje službe koji nije obuhvaćen nekom od povreda dužnosti iz službe predviđenih ovim ili posebnim zakonom.

Član 149.

Disciplinski prestupi su:

- 1) odbijanje izvršenja naređenja, odnosno naloga pretpostavljenog, izuzev naređenja, odnosno naloga čijim bi se izvršenjem učinilo krivično delo;
- 2) neizvršavanje ili nesavesno, neblagovremeno, nepotpuno ili nemarno izvršavanje naređenja, odluke ili naloga pretpostavljenog;
- 3) samovoljno napuštanje komande, jedinice ili ustanove;
- 4) nasilničko, uvredljivo ili nedolično ponašanje ili izazivanje nereda, svađe ili tuče u službi;
- 5) postupanje kojim se vređa dostojanstvo podređenih, naročito s obzirom na pol, versko ubeđenje ili nacionalnu pripadnost ili kršenje prava koja im po zakonu pripadaju;
- 6) uživanje opojnih droga ili neovlašćeno držanje supstanci ili preparata koji su proglašeni za opojne droge;
- 7) navođenje drugoga na uživanje opojne droge ili davanje drugome opojne droge da je uživa on ili treće lice ili omogućavanje drugome da uživa opojnu drogu;
- 8) povreda stražarske, patrolne ili druge slične službe;
- 9) neopravdan izostanak s dužnosti ili iz službe najmanje dva radna dana uzastopno ili tri radna dana sa prekidima u periodu od 12 meseci;
- 10) zloupotreba prava iz službe;
- 11) nezakonito raspolaganje sredstvima;
- 12) zloupotreba službenog položaja ili prekoračenje službenog ovlašćenja;
- 13) nezakonit rad ili propuštanje radnji na koje je lice u službi ovlašćeno radi sprečavanja nezakonitosti ili štete;
- 14) nemaran odnos prema poverenoj imovini i prisvajanje ili nanošenje štete vojnoj ili drugoj imovini u vezi sa obavljanjem službe;
- 15) povreda vojne ili službene tajne ili nesavesno čuvanje službenih spisa ili podataka;
- 16) podnošenje lažnog izveštaja;
- 17) davanje netačnih podataka ili dokumenata koji su od uticaja na prijem u službu ili napredovanje;

- 18) falsifikovanje, prikrivanje ili protivpravno uništenje službene isprave, knjige ili spisa ili upotreba falsifikovane isprave;
- 19) nepreduzimanje propisanih mera za čuvanje života i zdravlja ljudi i ispravnosti objekata i tehnike;
- 20) dodatni rad profesionalnog pripadnika Vojske Srbije mimo uslova određenih zakonom;
- 21) preuzimanje dužnosti direktora, zamenika ili pomoćnika direktora u pravnom licu bez odobrenja nadležnog državnog organa ili povreda ograničenja članstva u organima pravnog lica od strane profesionalnog pripadnika Vojske Srbije;
- 22) osnivanje privrednog društva, javne službe i bavljenje preduzetništvom od strane profesionalnog pripadnika Vojske Srbije;
- 23) neprenošenje upravljačkih prava u privrednom subjektu na drugo lice, nedostavljanje podataka rukovodiocu o licu na koje su preneti upravljačka prava ili nedostavljanje rukovodiocu dokaza o prenosu upravljačkih prava od strane profesionalnog pripadnika Vojske Srbije;
- 24) primanje poklona u vezi s vršenjem poslova mimo odredaba zakona, primanje usluge ili koristi za sebe ili drugo lice ili korišćenje službe radi uticanja na ostvarivanje sopstvenih prava ili prava lica povezanih s pripadnikom Vojske Srbije;
- 25) neprijavlivanje interesa koji pripadnik Vojske Srbije ili s njime povezano lice može imati u vezi sa odlukom državnog organa u čijem donošenju učestvuje;
- 26) povreda načela nepristrasnosti ili političke neutralnosti ili izražavanje i zastupanje političkih uverenja u službi;
- 27) štrajkovanje ili učestvovanje u protivpravnom sindikalnom organizovanju, odnosno u protivpravnim sindikalnim aktivnostima;
- 28) nepostupanje po zahtevu vojnog disciplinskog tužioca ili vojnog disciplinskog suda;
- 29) prikrivanje ili neprijavlivanje teže povrede dužnosti iz službe, odnosno iz radnog odnosa;
- 30) lakša povreda dužnosti učinjena u periodu od godinu dana od povrede dužnosti utvrđene pravnosnažnim aktom kojim je izrečena disciplinska sankcija;
- 31) izvršenje krivičnog dela protiv državnih organa, službene dužnosti, čovečnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom ili Vojske Srbije, utvrđeno pravnosnažnom osuđujućom presudom;
- 32) svako postupanje pripadnika Vojske Srbije, van službe, koje je protivno propisima ili dobrim običajima, a kojim se nanosi šteta ugledu pripadnika Vojske Srbije.

Član 150.

Profesionalno vojno lice upućeno na službu, odnosno na rad u Ministarstvo odbrane, drugi državni organ ili pravno lice, disciplinski je odgovorno i za povrede dužnosti propisane za organ, odnosno pravno lice u koje je upućeno.

Član 151.

Za povrede dužnosti iz službe učinio-cima izriču se disciplinske sankcije: disciplinske mere i disciplinske kazne.

Za disciplinske greške izriču se disciplinske mere, a za disciplinske prestupe disciplinske kazne.

Za jednu ili više povreda dužnosti o kojima se istovremeno odlučuje izriče se samo jedna disciplinska sankcija.

Član 152.

Profesionalnom vojnom licu se mogu izreći sledeće disciplinske mere:

- 1) opomena;
- 2) smanjenje plate za mesec u kojem se disciplinska mera izriče od 5% do 20%.

Profesionalnom vojnom licu se mogu izreći sledeće disciplinske kazne:

- 1) smanjenje plate od 5% do 30% u trajanju od jednog do šest meseci;
- 2) smenjivanje sa dužnosti uz postavljanje na neposredno niži položaj u trajanju od jedne do četiri godine;
- 2a) zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu do 30 dana;
- 3) smenjivanje sa komandne, odnosno rukovodeće dužnosti uz zabranu postavljanja na takvu dužnost u trajanju od jedne do četiri godine;
- 4) zabrana unapređenja u viši čin ili napredovanja na viši položaj u trajanju od jedne do četiri godine;
- 5) vraćanje u prethodni čin;
- 6) gubitak službe;
- 7) gubitak čina.

Disciplinska kazna iz stava 2. tačka 3. ovog člana ne može se izreći tako da se oficir postavi na položaj podoficira, niti podoficir na položaj vojnika.

Disciplinska kazna iz stava 2. tačka 5. ovog člana ne može se izreći potporučniku niti vodniku.

Disciplinska kazna iz stava 2. tačka 7. ovog člana povlači i gubitak službe oficira odnosno podoficira.

Član 153.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije mogu se izreći sledeće disciplinske mere:

- 1) opomena;
- 2) smanjenje plate za mesec u kojem se disciplinska mera izriče od 5% do 20%.

Civilnom licu na službi u Vojsci Srbije mogu se izreći sledeće disciplinske kazne:

- 1) smanjenje plate od 5% do 30% u trajanju od jednog do šest meseci;
- 2) zabrana napredovanja u trajanju od jedne do četiri godine;
- 3) prevođenje civilnog lica na službi u Vojsci Srbije u niži platni razred do istog razreda neposredno niže platne grupe, odnosno prevođenje vojnog nameštenika u neposredno nižu platnu grupu;
- 4) smenjivanje sa položaja ili rukovodeće dužnosti uz zabranu postavljanja na takav položaj, odnosno raspoređivanja na takvu dužnost u trajanju od jedne do četiri godine;
- 5) gubitak službe.

Član 154.

Vojniku na služenju vojnog roka, licu u rezervnom sastavu dok se nalaze na vojnoj dužnosti u Vojsci Srbije i licu na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire mogu se izreći sledeće disciplinske mere:

- 1) opomena;
- 2) ukor;
- 3) zabrana izlaska iz kasarne ili drugog vojnog objekta u trajanju do 15 dana;
- 4) prekoredna služba u trajanju do tri smene;
- 5) zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu do 15 dana, koju vojniku na služenju vojnog roka mogu da izriču pretpostavljene starešine na položaju komandira čete ili višem položaju.

Vojniku na služenju vojnog roka, licu u rezervnom sastavu i licu na drugom stručnom osposobljavanju za oficire i podoficire dok se nalaze na vojnoj dužnosti u Vojsci Srbije se mogu izreći sledeće disciplinske kazne:

- 1) zabrana unapređenja u viši čin u trajanju do četiri godine;
- 2) vraćanje u prethodni čin;
- 3) oduzimanje čina;
- 4) zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu do 30 dana.

Vreme provedeno na izdržavanju disciplinske mere i disciplinske kazne zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu u trajanju preko dva dana ne računa se u služenje vojnog roka.

Član 155.

Kadetu vojne akademije mogu se izreći sledeće disciplinske mere:

- 1) opomena;
- 2) ukor;
- 3) zabrana izlaska iz kasarne ili drugog vojnog objekta u trajanju do 15 dana;
- 4) prekoredna služba u trajanju do tri smene;
- 4a) zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu do 15 dana;
- 5) isključenje iz vojne akademije.

Disciplinska mera iz stava 1. tačka 5. ovog člana povlači i gubitak čina.

Član 155a

Pri odlučivanju o odgovornosti vojnika, vojnika u rezervi, kadeta vojne akademije, učenika vojnih škola i slušaoca škole za rezervne oficire zbog dela koje se prema odredbama Krivičnog zakonika može raspraviti u disciplinskom postupku, kao i pri odlučivanju o njihovoj odgovornosti za prekršaj kada se u prekršajnom postupku predmet ustupi nadležnom vojnom disciplinskom sudu, učiniocu (osim lica koje u vreme izvršenja dela, odnosno prekršaja nije navršilo 18 godina života) može se izreći disciplinska kazna zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu do 60 dana ako nijedna od diciplnskih mera predviđenih u čl. 154. i 155. ovog zakona ne bi odgovarala težini povrede ili stepenu njegove odgovornosti.

Pri odlučivanju o odgovornosti profesionalnih vojnih lica zbog dela koje se prema odredbama Krivičnog zakonika može raspraviti u disciplinskom postupku, kao i pri odlučivanju o njihovoj odgovornosti za prekršaj kada se u prekršajnom postupku predmet ustupi nadležnom vojnom disciplinskom sudu, učiniocu se može izreći disciplinska kazna zabrana udaljenja iz posebnih prostorija u vojnom objektu do 60 dana ako nijedna od diciplnskih mera i kazni predviđenih u članu 152. ovog zakona ne bi odgovarala težini povrede ili stepenu njegove odgovornosti.

Član 156.

Vreme zabrana postavljanja, unapređivanja, napredovanja, raspoređivanja i izlaska iz kasarne ili drugog objekta se računa od dana pravnosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska sankcija.

Član 157.

Za disciplinski prestup može se izreći disciplinska mera, ako je opasnost od povrede dužnosti mala, zato što delo ima naročito lak vid, odnosno zato što je učinjeno sa naročito olakšavajućim okolnostima.

Član 158.

Za povredu dužnosti propisanu za Ministarstvo odbrane, drugi državni organ ili pravno lice u koje je profesionalno vojno lice upućeno na službu, odnosno na rad, može se izreći disciplinska sankcija propisana za povredu dužnosti na radnom mestu u organu u koji je upućeno.

Član 159.

Pokretanje disciplinskog postupka za disciplinsku grešku zastareva protekom šest meseci od dana izvršene povrede vojne discipline.

Pokretanje disciplinskog postupka za disciplinski prestup i za povredu dužnosti propisanu za Ministarstvo odbrane, drugi državni organ ili pravno lice zastareva protekom jedne godine od dana saznanja neposredno pretpostavljenog starešine da je disciplinski prestup, odnosno povreda dužnosti učinjena, ali se disciplinski postupak ne može pokrenuti ako je od dana kada je disciplinski prestup učinjen prošlo tri godine.

Zastarelost pokretanja i vođenja postupka zbog disciplinskog prestupa i povrede dužnosti propisane za Ministarstvo odbrane, drugi državni organ ili pravno lice zbog kojeg se vodi i krivični postupak pred nadležnim redovnim sudom, nastupa kada i zastarelost gonjenja zbog krivičnog dela.

Vođenje disciplinskog postupka za lakše povrede dužnosti zastareva protekom jedne godine od pokretanja disciplinskog postupka, a za teže povrede dužnosti protekom tri godine od pokretanja disciplinskog postupka.

Zastarelost vođenja disciplinskog postupka ne teče za vreme dok disciplinski postupak nije moguće voditi iz opravdanih razloga.

Zastarelost vođenja disciplinskog postupka nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je propisano u stavu 4. ovog člana.

Član 160.

Zastarelost izvršenja disciplinske mere nastupa kad protekne šest meseci od dana pravnosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska mera.

Zastarelost izvršenja disciplinske kazne nastupa kad protekne godinu dana od dana pravnosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska kazna.

Zastarelost izvršenja disciplinske sankcije prekida se svakom radnjom nadležnog organa upravljenom na izvršenje disciplinske sankcije.

Zastarelost izvršenja disciplinske sankcije nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je propisano u odredbama st. 1. do 3. ovog člana.

Član 161.

O odgovornosti profesionalnog pripadnika Vojske Srbije za disciplinske prestupe i za povrede dužnosti propisane za Ministarstvo odbrane, drugi državni organ ili pravno lice u koje je profesionalno vojno lice upućeno na službu, odnosno na rad, u prvom stepenu odlučuju prvostepeni vojni disciplinski sudovi.

Prvostepeni vojni disciplinski sud utvrdiće odgovornost za disciplinsku grešku ako u postupku za utvrđivanje odgovornosti za disciplinski prestup nađe da nije učinjen disciplinski prestup, već da je učinjena disciplinska greška odnosno da je pored disciplinskog prestupa učinjena i disciplinska greška.

Prvostepeni vojni disciplinski sudovi obrazuju se u Vojsci Srbije sa sedištem u Beogradu, Nišu i Novom Sadu.

Prvostepeni vojni disciplinski sudovi su nadležni za vođenje disciplinskih postupaka protiv profesionalnih vojnih lica raspoređenih van Vojske Srbije, prema mesnoj nadležnosti.

Član 162.

Po žalbi na odluku prvostepenog vojnog disciplinskog suda odlučuje Viši vojni disciplinski sud.

Viši vojni disciplinski sud obrazuje se pri Ministarstvu odbrane.

Član 163.

Stalni sastav vojnih disciplinskih sudova čine: predsednici, sekretari i zapisničari.

U radu vojnih disciplinskih sudova učestvuju i sudije porotnici, koji se imenuju iz redova oficira, podoficira i vojnih službenika i nameštenika, a koje sa liste imenovanih sudija porotnika određuju predsednici vojnih disciplinskih sudova.

Predsednici vojnih disciplinskih sudova, sudije Višeg vojnog disciplinskog suda i sekretari vojnih disciplinskih sudova moraju biti oficiri pravne službe sa položenim pravosudnim ispitom.

Predsednici vojnih disciplinskih sudova i sekretari vojnih disciplinskih sudova profesionalno obavljaju dužnost.

Član 164.

Vojni disciplinski tužilac podnosi optužni predlog i zastupa optužbu pred prvostepenim vojnim disciplinskim sudom, a viši vojni disciplinski tužilac zastupa optužbu pred Višim vojnim disciplinskim sudom.

Vojni disciplinski tužioci i njihovi zamenici moraju biti oficiri pravne službe sa položenim pravosudnim ispitom.

Član 165.

Ministar odbrane postavlja predsednike vojnih disciplinskih sudova i vojne disciplinske tužioce, koji dužnost obavljaju profesionalno.

Ministar odbrane, na predlog načelnika Generalštaba Vojske Srbije i rukovodilaca organizacijskih celina Ministarstva odbrane, imenuje na dve godine sudije porotnike prvostepenih sudova i Višeg vojnog disciplinskog suda, a na predlog vojnih disciplinskih tužilaca za isti period imenuje njihove zamenike.

Predsednici i sudije porotnici vojnih disciplinskih sudova ne mogu biti pozvani na odgovornost za mišljenje i za dati glas u vršenju sudijske dužnosti.

Član 166.

U prvostepenom disciplinskom postupku okrivljenom se mora omogućiti da usmeno iznese svoju odbranu.

U postupku za raspravljanje disciplinske greške, okrivljeni svoju odbranu može izneti i pismeno.

Okrivljeni se može braniti sam ili preko branioca.

Branilac okrivljenog može biti advokat ili diplomirani pravnik sa položenim pravosudnim ispitom na službi u Vojski Srbije ili Ministarstvu odbrane.

Član 167.

Protiv prvostepene odluke donete u disciplinskom postupku može se podneti žalba, a protiv presude Višeg vojnog disciplinskog suda kojom su profesionalnim pripadnicima Vojske Srbije izrečene disciplinske kazne propisane članom 152. stav 2. tač. 3, 7. i 8, članom 153. stav 2. tačka 5, članom 154. stav 2. tačka 4. i članom 155a ovog zakona, može se voditi upravni spor.

Žalba zadržava izvršenje disciplinske sankcije.

Član 168.

Predsednik Republike, na predlog načelnika Generalštaba može smanjiti, ublažiti ili oprostiti svaku disciplinsku sankciju u roku od šest meseci od dana pravnosnažnosti odluke kojom je izrečena disciplinska sankcija.

Ako je disciplinska sankcija izrečena profesionalnom vojnom licu upućenom na službu, odnosno na rad u Ministarstvo odbrane, drugi državni organ ili pravno lice, za podnošenje predloga iz stava 1. ovog člana ovlašćen je ministar odbrane.

Član 169.

Profesionalnom vojnom licu kome je prestala služba zbog disciplinske kazne gubitak čina, ublaženjem ili oprostajem kazne omogućava se vraćanje na njegov zahtev u profesionalnu vojnu službu i u čin koji je imalo.

Zahtev za vraćanje u profesionalnu vojnu službu može se podneti u roku od tri meseca od dana dostavljanja akta o ublaženju, odnosno oprostaju kazne.

Smatraće se da je lice iz stava 1. ovog člana vraćeno u profesionalnu vojnu službu od dana kad ponovo stupi u službu.

Član 170.

Predsednik Republike, na predlog ministra odbrane, pravilom bliže uređuje disciplinsku odgovornost, disciplinski postupak, izvršenje disciplinskih sankcija i mesnu nadležnost, organizaciju, sastav i rad vojnih disciplinskih sudova i vojnih disciplinskih tužilaca, s tim da odredbe pravila ne mogu biti u suprotnosti sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku.

3. Materijalna odgovornost

Član 171.

Za štetu koju pripadnik Vojske Srbije učini trećim licima u službi i u vezi sa obavljanjem službe, odgovara Republika Srbija.

Republika Srbija ima pravo da od pripadnika Vojske Srbije traži povraćaj iznosa isplaćenog trećim licima, u smislu stava 1. ovog člana, samo ako je pripadnik Vojske Srbije namerno ili iz krajnje nepažnje naneo štetu.

Pod uslovima iz stava 2. ovog člana, Republika Srbija ima pravo od pripadnika Vojske Srbije da traži i naknadu budućih iznosa koje je ona dužna u ratama da isplaćuje na osnovu pravnosnažne sudske odluke.

Član 172.

O zahtevu oštećenog lica da mu Republika Srbija nadoknadi štetu, odlučuje nadležni sud.

Oštećeno lice može da podnese zahtev za obeštećenje van spora i javnom pravobranilaštvu ili drugom nadležnom organu.

Ako se u postupku iz stava 2. ovog člana zaključi vansudsko poravnanje, ono ima karakter izvršne isprave.

Član 173.

Pripadnici Vojske Srbije dužni su da nadoknade štetu koju u vezi sa obavljanjem službe namerno ili krajnjom nepažnjom nanese Republici Srbiji.

Član 174.

Postojanje štete, visinu štete, okolnosti pod kojima je šteta nastala i odgovornost za štetu utvrđuje ministar odbrane ili starešina koga on ovlasti.

Ministar odbrane, odnosno starešina koga on ovlasti i pripadnik Vojske Srbije mogu da zaključe pismeni sporazum kojim određuju visinu i način naknade štete, a koji ima snagu izvršne isprave.

Ako pripadnik Vojske Srbije odbije da nadoknadi pričinjenu štetu, naknada štete raspraviće se u parničnom postupku.

Član 175.

O naknadi štete izvršene kršenjem vojne discipline odlučuje se u disciplinskom postupku.

Ako se iznos štete ne može utvrditi do okončanja disciplinskog postupka, nadležni organ odlučivaće samo o disciplinskoj odgovornosti, a o naknadi štete odlučivaće se u postupku za naknadu štete.

Član 176.

Pripadnik Vojske Srbije može se u celosti ili delom osloboditi odgovornosti za nastalu ili prouzrokovanu štetu, odnosno može se obustaviti postupak za naknadu štete ako je do nje došlo postupanjem po nalogu pretpostavljenog lica, pod uslovom da ga je pripadnik Vojske Srbije prethodno pisanim putem upozorio da će izvršenjem naloga nastati ili da bi mogla nastati šteta.

Pripadnik Vojske Srbije koji je odgovoran za štetu izvršenu krajnjom nepažnjom može se iz opravdanih razloga delimično ili u celini osloboditi obaveze naknade štete.

Smatraće se da postoje opravdani razlozi, u smislu stava 2. ovog člana, ako je šteta nastala obavljanjem službe ili vežbe u Vojsci Srbije, zbog znatnih napora u obavljanju službe, smeštaja stvari koji ne odgovara propisanim uslovima ili pod okolnostima kad je štetu bilo teško izbeći.

Član 177.

Računopolagač i rukovalac sredstvima Vojske Srbije odgovorni su za štetu na imovini koja im je poverena na čuvanje, osim ukoliko se dokaže da je šteta nastala krivicom trećeg lica, slučajno ili zbog više sile.

Član 178.

Ministar odbrane bliže uređuje postupak za utvrđivanje postojanja, visine i naknade štete u Vojsci Srbije, kao i uslove i način prenošenja svojih ovlašćenja za odlučivanje o naknadi štete na starešine Vojske Srbije, u skladu sa propisima o naknadi štete.

4. Mere udaljenja od funkcionalne dužnosti

Član 179.

Vojnom letaču, vazduhoplovnotehničkom osoblju koje radi na vazduhoplovima, vojnom padobrancu, vojnom ronioncu, vojnom osoblju u rečnim jedinicama i tehničkom osoblju koje vrši dužnosti na brodu i drugom plovnom sredstvu, vozaču vojnog motornog vozila, kao i drugom licu na službi u Vojsci Srbije koje radi na poslovima opasnim po život ili imovinu ili štetnim za zdravlje, koje povredi pravila službe koju vrši i na taj način ugrozi bezbednost ljudi ili imovine, mogu se izreći mere udaljenja od funkcionalne dužnosti određene ovim zakonom.

Član 180.

Mere udaljenja od funkcionalne dužnosti su:

- 1) zabrana samostalnog vršenja određene dužnosti u trajanju do šest meseci;
- 2) zabrana vršenja određene dužnosti u trajanju do šest meseci;
- 3) raspored na drugu dužnost u trajanju do jedne godine (prevođenje na nižu kategoriju vazduhoplova, iskrnavanje sa broda, prevođenje na nižu kategoriju poslova, raspored na drugo radno mesto i sl.).

Član 181.

Za vreme trajanja mere udaljenja od funkcionalne dužnosti zabrane samostalnog vršenja određene dužnosti, pripadnik Vojske Srbije može vršiti dužnost na koju je postavljen samo pod neposrednom kontrolom nadležnog starešine.

Za vreme trajanja mere udaljenja od funkcionalne dužnosti zabrane vršenja određene dužnosti, pripadnik Vojske Srbije vrši poslove koje mu odredi pretpostavljeni starešina.

Za vreme trajanja mere udaljenja od funkcionalne dužnosti rasporeda na drugu dužnost, pripadnik Vojske Srbije vrši dužnost na koju je raspoređen.

Za vreme trajanja mere udaljenja od funkcionalne dužnosti, pripadnik Vojske Srbije stručno se osposobljava za dužnost na kojoj se nalazio do izricanja zaštitne mere.

Član 182.

Pripadniku Vojske Srbije kome je izrečena mera udaljenja od funkcionalne dužnosti zabrane vršenja određene dužnosti ili rasporeda na drugu dužnost pripadaju prava prema poslovima, odnosno dužnosti koju vrši.

Član 183.

Mere udaljenja od funkcionalne dužnosti koje se po odredbama ovog zakona mogu izreći pripadniku Vojske Srbije izriču starešine komandi, jedinica ili ustanova koje ovlasti načelnik Generalštaba.

Ministar odbrane određuje lica ovlašćena za izricanje mera udaljenja od funkcionalne dužnosti profesionalnim vojnim licima upućenim na službu, odnosno na rad u Ministarstvo odbrane ili drugi državni organ ili pravno lice.

Mere udaljenja od funkcionalne dužnosti mogu izricati i nadležni vojni disciplinski sudovi.

Član 184.

U postupku za izricanje mera udaljenja od funkcionalne dužnosti, za njihovo ublaženje i smanjenje, za zastarelost preduzimanja tih mera, kao i u postupku po žalbi, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona o odgovornosti za disciplinske greške.

Ako nađe da su prestali razlozi zbog kojih je izrečena mera udaljenja od funkcionalne dužnosti zabrana samostalnog vršenja određene dužnosti u trajanju do šest meseci, nadležni starešina obustaviće dalje izvršenje mere udaljenja od funkcionalne dužnosti.

Glava XIV

Gubitak čina

Član 185.

Profesionalno vojno lice i lice u rezervnom sastavu koji ima čin gubi čin:

- 1) ako mu prestane državljanstvo Republike Srbije;
- 2) ako je disciplinskom kaznom kažnjeno gubitkom čina;
- 3) ako bude osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od jedne godine - danom pravosnažnosti presude.

Lice koje izgubi čin gubi sva prava koja su vezana za čin.

Član 186.

Za vreme ratnog stanja predsednik Republike može licu koje je izgubilo čin vratiti čin za pokazanu hrabrost ili za druge ratne zasluge.

Član 187.

Ako u slučaju gubitka čina, na osnovu člana 185. stav 1. tač. 2. i 3. ovog zakona u ponovljenom postupku ili po zahtevu za zaštitu zakonitosti postupak bude obustavljen ili bude donesena oslobađajuća presuda, ako optužba bude odbijena ili odbačena ili ako bude izrečena kazna blaža od kazne iz člana 185. stav 1. tač. 2. i 3. ovog zakona, smatraće se da čin nije bio izgubljen.

Ako licu koje je izgubilo čin po odredbama člana 185. stav 1. tač. 2. i 3. ovog zakona rešenjem o vanrednom ublaženju kazne kazna bude ublažena na kaznu manju od kazni navedenih u tim odredbama, vratiće mu se čin, na njegov zahtev.

Zahtev iz stava 2. ovog člana može se podneti u roku od tri meseca od dana dostavljanja odluke o vanrednom ublažavanju kazne.

Član 188.

Lice kome je vraćen čin po odredbama člana 186. i člana 187. stav 2. ovog zakona može biti primljeno u profesionalnu vojnu službu po odredbama ovog zakona.

DEO TREĆI

Glava XV

Prelazne i završne odredbe

Član 189.

Danom stupanja na snagu ovog zakona profesionalna vojna lica prevode se u čin u kome su se zatekla.

Prava i obaveze propisane za oficire prema činovima navedenim u članu 22. stav 1. tačka 3. ovoga zakona odnose se i na oficire sa odgovarajućim činovima, i to: poručnik - poručnik korvete, kapetan - poručnik fregate, major - kapetan korvete, potpukovnik - kapetan fregate, pukovnik - kapetan bojnog broda, brigadni general - komodor, general-major - kontraadmiral, general-potpukovnik - viceadmiral i general - admiral.

Oficir u činu kapetana prve klase, odnosno poručnika bojnog broda koji se zatekao u službi na dan stupanja na snagu ovog zakona, a završio je vojnu akademiju, odnosno koji ima odgovarajuće visoko obrazovanje, prevodi se u čin majora, odnosno kapetana korvete.

Oficir u činu kapetana prve klase, odnosno poručnika bojnog broda koji se zatekao u službi na dan stupanja na snagu ovog zakona, a koji nema završenu vojnu akademiju, odnosno koji nema odgovarajuće visoko obrazovanje, prevodi se u čin kapetana, odnosno poručnika fregate.

Na dan stupanja na snagu ovog zakona, podoficir u činu vodnika prve klase se prevodi u čin starijeg vodnika.

Prevođenje u činove iz stava 2. ovog člana u odgovarajuće činove propisane članom 22. stav 1. tačka 3. ovog zakona, izvršiće se do 2011. godine.

Prevođenje u činove iz st. 3. do 5. ovog člana izvršiće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 190.

Vojni osiguranici koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona ostvarili prava iz socijalnog osiguranja nastavljaju da koriste ta prava prema zakonu po kojem su ih ostvarili.

Član 191.

Do donošenja propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika, penzijski osnov za obračun visine vojne penzije vojnom osiguraniku kome prestane

služba sa pravom na penziju po stupanju ovog zakona na snagu, čini mesečni iznos plate bez poreza i doprinosa, za puno radno vreme, koja vojnom osiguraniku pripada u mesecu u kojem mu prestaje služba.

Član 192.

Oficiru, odnosno podoficiru služba prestaje sa pravom na penziju i pre ispunjenja opštih uslova za sticanje starosne penzije ako je navršio najmanje 20 godina penzijskog staža, od čega najmanje 10 godina u svojstvu profesionalnog vojnog lica, ako to zahtevaju potrebe službe koje nastaju usled organizacijsko-mobilizacijskih promena u Vojsci Srbije na osnovu ovog zakona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona, do donošenja propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju vojnih osiguranika, oficiru, odnosno podoficiru kome po stupanju ovog zakona na snagu prestane služba u Vojsci Srbije po odredbama iz stava 1. ovog člana pripada penzija koja za 20 godina penzijskog staža iznosi za muškarca 55%, odnosno za ženu 57,5% od penzijskog osnova.

Za svaku navršenu godinu penzijskog staža preko 20 godina penzija se povećava za 2,5% od penzijskog osnova do navršenih 30 godina penzijskog staža.

Za svaku navršenu godinu preko 30 godina penzijskog staža penzija se povećava za 0,5% od penzijskog osnova, s tim što može iznositi najviše 85% od penzijskog osnova.

Član 193.

Usklađivanje iznosa penzija vojnih osiguranika ostvarenih do dana stupanja na snagu ovog zakona, kao i penzija ostvarenih po stupanju ovog zakona na snagu, vrši se po dinamici i na način utvrđen zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje.

Vlada Republike Srbije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona doneće akt kojim će urediti način, postupak i dinamiku izmirenja dospelih, a neizmirenih obaveza prema korisnicima vojnih penzija, koje su nastale po propisima iz penzijskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 194.

Civilna lica na službi u Vojsci Srbije, danom stupanja na snagu ovog zakona postaju vojni službenici ili vojni nameštenici.

Licu koje ne prihvati prevođenje po odredbi stava 1. ovog člana prestaje služba u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Služba u Vojsci Srbije prestaje profesionalnom pripadniku Vojske Srbije koji nema državljanstvo Republike Srbije ako u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona ne podnese zahtev za sticanje državljanstva Republike Srbije.

Ministar odbrane će u roku od 30 dana od dana stupanja ovog zakona na snagu doneti propis kojim će urediti postupak prevođenja lica iz stava 1. ovog člana.

Član 195.

Uslove, način i postupak transformacije vojnih ustanova koje obavljaju proizvodnu i uslužnu delatnost, odnosno posluju po principu sticanja i raspodele dobiti i prava i obaveze civilnih lica na službi u Vojsci Srbije zaposlenih u tim ustanovama do završetka transformacije, urediće Vlada.

Do stupanja na snagu propisa iz stava 1. ovog člana civilna lica na službi u Vojsci Srbije zaposlena u vojnim ustanovama koje obavljaju proizvodnu i uslužnu delatnost, odnosno posluju po principu sticanja i raspodele dobiti, zadržavaju prava i obaveze iz radnog odnosa prema Zakonu o Vojsci Jugoslavije.

Član 196.

Propisi za izvršenje ovog zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi doneti za izvršenje Zakona o Vojsci Jugoslavije nastavljaju da se primenjuju ukoliko nisu suprotni odredbama ovog zakona do donošenja odgovarajućih propisa za izvršenje ovog zakona.

Član 197.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Vojsci Jugoslavije ("Službeni list SRJ", br. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 i 37/02 i "Službeni list SCG", br. 7/05 i 44/05).

Do donošenja propisa o vojnoj obavezi, socijalnom, zdravstvenom i penzijskom i invalidskom osiguranju profesionalnih vojnih lica ostaju na snazi sledeće odredbe Zakona o Vojsci Jugoslavije: odredbe o popuni rezervnog sastava (čl. 26. i 27), odredbe o pravima na produženo osiguranje i na naknadu zbog prestanka zaposlenja (čl. 59. i 59a), poglavlje XV - Zdravstveno osiguranje (čl. 211. do 239), poglavlje XVI - Penzijsko i invalidsko osiguranje (čl. 240. do 260. i od 262. do 278) i poglavlje XVII - Vojna obaveza (čl. 279. do 336) i poglavlje XIX - Kaznene odredbe (čl. 340. do 345).

Član 198.

Ovaj zakon stupa na snagu 1. januara 2008. godine.